

《托拉奧爾》· 帕拉沙 VAYECHI · 瑪瑪爾 1

יהודה אתה יודוך אחיך וגו'

「猶大（יהודה，Yehudah），
你——你的弟兄必稱許你」

猶大是承認（הודאה，hoda' ah）：一種在 ה' 面前的自我消融（ביטול，bittul），高於愛與敬畏，並表現在十八祝禱（שמונה עשרה，Shemoneh Esreh）中的鞠躬與靜默。只有在他的弟兄流便、西緬和利未完成各自的修持之後，這一層面才顯明出來；他們分別代表愛、敬畏與妥拉，而這些又對應於十八祝禱之前的祈禱。

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/vayechi/1/

核心要旨

猶大是承認（הודאה, hoda' ah）：一種在 ה' 面前的自我消融（ביטול, bittul），高於愛與敬畏，並表現在十八祝禱（שמונה עשרה, Shemoneh Esreh）中的鞠躬與靜默。只有在他的弟兄流便、西緬和利未完成各自的修持之後，這一層面才顯明出來；他們分別代表愛、敬畏與妥拉，而這些又對應於十八祝禱之前的祈禱。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

雅各（יעקב, Yaakov）祝福猶大，他的名字意為承認，說：「你的弟兄必稱許你。」利亞（לאה, Leah）是在流便（ראובן, Reuven）、西緬（שמעון, Shimon）和利未（לוי, Levi）出生之後，才給他取這個名字；在靈魂中，弟兄們也先於他。流便意為「看見」：沉思 ה' 的偉大，直到單純的認知化為切身感受到的愛；因此，讚美詩篇（פסוקי דזמרה, Pesukei deZimra）先於示瑪祈禱（שמע, Shema）。這愛是回歸者（בעל תשובה, baal teshuvah）的渴望：靈魂降入肉身的限制之中，渴望歸返；它的苦澀引來由上而來的回應之愛。西緬意為「從遠處聽見」：謙卑與敬畏，對應示瑪的第二段。利未意為「聯合」；他代表妥拉，在「真實而確定」祈禱文（אמת ויציב, Emes VeYatziv）中受到讚頌。藉著妥拉，無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）自行降下，來到自覺不配上升的人身上。三者都仍處於充滿一切世界之光（ממלא כל, memalei kol almin）之內。猶大則是在環繞一切世界之光（סובב כל עלמין, sovev kol almin）中的 ביטול；這正是十八祝禱中的鞠躬，而弟兄們使它顯明。這 ביטול 使人能在「後頸」一側處理世俗需要，而不是以正面相待。妥拉學習與慈善行為，即「你父親的眾子」，使整個過程得以實現。

綱要

1	猶大的名字	¶1
猶大代表根源於時間之上的承認；這一層面有賴於先出生的弟兄，首先是代表「看見」的流便，而「看見」引發愛。		
2	流便：看見與愛	¶2-3
在讚美詩篇與「創造光明」祝福（יוצר אור, Yotzer Or）中沉思 ה' 的偉大，使認知轉化為看見，並生發對示瑪的愛。		
3	愛作為歸返	¶4-6
帶著兩種傾向的愛，是回歸者的愛；靈魂因降下而感到的苦澀，引來由上而來的回應之愛，直到它的火焰融入無限之光。		
4	西緬與利未	¶7-8
西緬代表從遠處聽見、敬畏與謙卑，對應示瑪的第二段；利未代表聯合，表現在 אמת ויציב 中。		

5 利未：妥拉

¶9-10

藉著妥拉，無限之光自行降下，使無法上升的人仍能將它引下，降到自己的靈魂之上。

6 猶大：祈禱中的 ביטול

¶11-12

三位弟兄都屬於 כל עלמין ממלא；猶大的 ביטול則屬於 סובב כל עלמין，弟兄們使它在十八祝禱中顯明。（括號中的說明將這種承認與較低層次的承認區分開來。）

7 「你的手按在仇敵的後頸上」

¶13-14

祈禱中顯明的 ביטול，使人能在「後頸」一側處理世俗需要，從而留下祈禱的印記，並使黑暗轉為光明。

8 「你父親的眾子必向你下拜」

¶15

妥拉學習與慈善行為，是 ה' 的智慧與慈悲所生的後裔；它們將猶大的承認引下並使之顯明。

關鍵概念

承認 (הודאה) הודאה

猶大的特質：在較高層次上，是在 ה' 面前的 ביטול，高於愛與敬畏，表現在十八祝禱中的鞠躬。

看見與聽聞 ראייה ושמיעה

流便與西緬：看見發生於近處，並生發愛；聽聞發生於遠處，並生發敬畏。

奔馳與回返 (רצוא ושוב, ratzo and shov) רצוא ושוב

靈魂以愛朝向 ה' 的運動，以及它在謙卑的敬畏中退回的運動，分別對應示瑪的第一段與第二段。

ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין

愛、敬畏以及妥拉的降下，屬於進入諸世界的光；猶大的 ביטול則觸及環繞諸世界的光，在它面前萬有平等。

悔悟回歸 (תשובה, teshuvah) תשובה

不只是修補罪過，更是每個靈魂從肉身的限制歸返本源；其苦澀使愛更為強烈。

正面與後頸 פנים ועורף

以全心全意去做一件事，或勉強地背對著做；世俗需要只應在「後頸」一側處理。

猶大的名字

1 יהודה אתה¹ יודוך אחיך² וגו'. הנה יהודה³ נקרא ע"ש [על שם] הפעם אודה⁴ והוא בחי' הודי' שבכללות נש"י [נשמות ישראל] מודים אנחנו לך⁵ ואנחנו כורעים ומשתחיים ומודים.

「猶大（יהודה），你——你的兄弟們必稱謝你」等等。如今，猶大之名取自「這一次我必稱謝（ודה，odeh）」；這就是以色列眾靈魂整體中的稱謝（הודי'，hoda' ah）這一層面：「我們稱謝你」，以及「我們屈膝、俯伏、稱謝」。

本篇 maamar 以雅各（יעקב）對猶大的祝福開篇；《妥拉》將猶大之名與利亞（לאה）在他出生時所說的「這一次我必稱謝」聯繫起來。阿德穆爾哈扎肯指出，這對應於稱謝（הודי'，hoda' ah）——每個猶太靈魂中都有的承認；祈禱中便以「我們稱謝你」（מודים，Modim）以及「我們屈膝、俯伏、稱謝」表達出來，前者見於阿米達祈禱文，後者見於阿雷努祈禱文。

אלא שלמטה לפי שהוא תחת הזמן נק' הפעם אודה שלא כל העתים שוות. אבל למעלה במקור חוצב⁶ נשמותיהם הוא למעלה מן הזמן ושם נק' יהודה כי היו"ד מורה על ההוה כמו ככה יעשה איוב.⁷

只是，在下界，由於它受時間限制，所以稱為「這一次（הפעם，hapa' am）我必稱謝」，因為並非所有時刻都相同。但在上方，在他們靈魂所由開鑿而出的根源中，它超越時間；那裡稱為猶大，因為字母 יו"ד（yud）表示現在式，如「約伯（איוב）會如此行事（יעשה，ya' aseh）」所示。

在下界，也就是此世，靈魂的稱謝受時間限制：「這一次」意味著每一刻都與另一刻不同。在上方的靈魂根源中，時間則不再適用；那裡稱為猶大，其開首的 yud 表示持續的現在式，正如經文說約伯會不斷獻祭：「約伯會如此行事。」

ויהי' [ויהיה] פי' המלה כמו יודה בתוס' [בתוספת] ה' יהודה⁸ ((ובנחמ"י [ובנחמיה] י"א) נכתב יהודה בסגול⁹ תחת הדל"ת)^{10, 11}

這個字的意思相當於 yodeh（「他稱謝」），再加上一個 hei，便成為 Yehudah。（在《尼希米記》11 章，Yehudah 寫作在 dalet 下方標有 segol（סגול，segol）的形式。）

如此讀來，Yehudah 這個名字就是動詞 yodeh（יודה），意為「他稱謝」，再加上一個 hei：這表示稱謝永不止息。括號中又援引《尼希米記》11 章作為佐證；同樣的字母在那裡讀作動詞，dalet 下方標有 segol。

וענין הפעם אודה היינו אחר לידה והתגלות בחי' ראובן שמעון ולוי שהם הם הגורמים לבחי'^{12, 13} הודיה¹⁴ זו.

「這一次我必稱謝」的意思是：[這是在]呂便（ראובן）、西緬（שמעון）和利未（לוי）這些層面出生並顯現之後，因為正是他們促成了這種稱謝的層面。

利亞是在呂便、西緬和利未出生之後，才說「這一次我必稱謝」。同樣，猶大的完整稱謝只有在靈魂中代表這三位兄弟的各種特質出生並顯現之後才會出現，因為正是它們促成了這種稱謝。

וזהו יודוך אחיך. וביאור ענין זה הנה ראובן הוא ע"ש [על שם] ראו בן בחי' ראייה ובחי' ראייה זו היא הגורמת המשכת בחי' האהבה.¹⁵

這就是「你的兄弟們必稱謝你」的意思。以下解釋此事：呂便之名取自「看哪，一個兒子」（ראו בן, re' u ben），代表看見（ראיה, re' iyah）這一層面；而這種看見，正是引發愛之層面流出的原因。

這就是經文為何說「你的兄弟們必稱謝你」：兄弟們是促成猶大稱謝的原因。解釋首先從呂便說起；他的名字讀作 re' u ben，意為「看哪，一個兒子」。呂便代表看見，而看見會引發愛的流出。

כמ"ש פני אריה אל הימין^{16,17} אריה אותיות ראייה¹⁸ וכן היה דגל מחנה ראובן תימנה¹⁹ כי ענין ראייה הוא ענין התקרבות דרך חיבה כמ"ש כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם²⁰ כו'.²¹

正如經上所說：「右邊有獅子的面貌」；獅子（אריה, aryeh）一字的字母，正是看見（ראיה, re' iyah）的字母。同樣，呂便營的旗幟位於南方。這是因為看見意味著出於愛慕而親近，正如經上所說：「像無花果樹初熟時的初熟果，我看見了你們的列祖」等等。

有兩個線索把呂便、看見與右方聯繫起來：以西結異象中的戰車右邊有獅子（aryeh），其字母與 re' iyah（看見）相同；而呂便在曠野中的營地位於南方，也就是右方。看見帶來親近與愛慕，正如初熟的無花果令人喜愛，說祂「看見」以色列的列祖時，正是以此為喻。

第 2 節 · 12-3

流便：看見與愛

2 וזהו כי ראה²² ה' וגו'. כי עתה יאהבני אישי וגו'.

這就是「因為（Havayah）看見了」……「如今我的丈夫將會愛我」……的意思。

利亞（לאה）為流便（ראובן）命名時說：「因為 ה' 看見了我的苦楚；如今我的丈夫將會愛我。」阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）將此解讀為流便的模式：ה' 的「看見」引發愛。

וענין המשכה זו בכנ"י [בכנסת ישראל] הוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא לעורר את האהבה עד שתחפץ לדבקה בו ית' ועד"ז נתקנו פסוד"ז [פסוקי דזמרה] ויוצר אור קודם ק"ש [קריאת שמע] כדי שיבוא לקיום ואהבת בק"ש [בקריאת שמע].

而這一引下在以色列會眾（כנסת ישראל, Knesses Yisrael）中，乃是「凝視君王的尊榮」這一層面，藉此喚起愛，直到愛意渴望與祂緊密相連，願祂受頌讚。依此，讚美詩篇（פסוקי דזמרה, Pesukei deZimra）與[祝福文]「創造光明者」（יוצר אור, Yotzer Or）被制定在 Shema（שמע, Shema）之前，使人能在 Shema 中實踐「你要愛」。

在以色列會眾（Knesses Yisrael）之中，也就是猶太民族的共同靈魂中，這一引下就是「凝視君王的尊榮」：沉思 ה' 的偉大，直到愛被喚起，人便渴望與祂緊密相連。這就是為什麼讚美詩篇與「創造光明者」祝福文——它們描述 ה' 的偉大——要放在 שמע 之前，而 שמע 的第一段則命令「你要愛」。

כי עיקר הכוונה בספור שבחו של מקום הוא כי לא די בידיעה לבדה לפי שהיא בחי' העלם ואפי' [ואפילו]
גנבא אפום מחתרתא²³ וכי'

因為，述說無所不在者的讚美，其主要目的在於：單有知識並不足夠，因為那仍處於隱藏的狀態；甚至「賊人在地道口」也是如此，等等。

單單知道 ה' 存在，並不能產生愛，因為這種知識仍隱藏著，無法觸動內心。那個賊在自己挖掘的地道口呼求 ה' 相助的說法，正可作為證明：他知道 ה'，但這知識並沒有改變他的所作所為。

ולא יבוא לקיום ואהבת כ"א כשיצא מההעלם אל הגלוי ומבחי' ידיעה לבחי' ראייה ממש שהוא בחי' גילוי לאסתכלא דוקא והיינו ע"י שירבה לספר בשבחיו יתברך ולהעמיק דעתו איך שמלכותך מלכות כל עולמים.²⁴

人若不從隱藏進入顯露，從知識的層面進入實際看見的層面——這是顯露的層面，也就是特意「凝視」——便無法實踐「你要愛」。這就是說，要多方詳述祂的讚美，並深入思索[關於]「祢的王權乃是統治一切世界的王權」：

只有當知識成為「看見」，成為鮮明到足以被感受到的景象，愛才會生起；這就是「凝視」的意思。人藉著詳述 ה' 的讚美，並深入思索祂的王權如何遍及一切世界，便能達到這一點。

אלף אלפים ורבו רבבן²⁵ כו' והוא לבדו ית' הוא יחיד ומיוחד כמו קודם שנברא העולם. כמאמר יחיד חי העולמים מלך²⁶ כו'.^{27, 28, 29}

「千個千、萬個萬」，等等；而唯有祂，願祂受頌讚，是獨一無二的，正如世界尚未被創造之前一樣。正如「獨一者、諸世界的生命、君王」這句話，等等。

沉思涵蓋無數天使與世界的群眾——「千個千、萬個萬」——並看見唯有 ה' 仍然獨一無二，正如世界尚未被創造之前一樣。這就是讚美詩篇中「獨一者、諸世界的生命、君王」這句話的意思。

3 ואמתות שם יחיד הוא שהוא לבדו הוא³⁰ וענין אחד³¹ הוא שנמשך בחי' א' בחי' וד' שהם ז' רקיעים והארץ כו'

「獨一」（יחיד，yachid）之名的真正含義，是唯有祂獨自存在。「一」（אחד，echad）的含義，則是「א」（aleph）這一層面被引入「ח」（ches）與「ד」（dalet）之中；它們代表七重天與大地，等等，

Alter Rebbe 區分了表達 ה' 合一的兩個詞。「獨一」（yachid）意指唯有祂存在；「一」（echad）則描述世界如何與祂合而為一：「א」（aleph）的數值是一，並被引入「ח」（ches，八：七重天與大地）和「ד」（dalet，四）之中；按照傳統的解讀，後者代表四個方向。

שיהיו בטלים ליחודו ית' שהחיות של שמים וארץ עולה ונכלל במקורו וכך עולה אפילו החיות של הרוחניות כמ"ש לך ה' הגדולה וכו' (ועיין מזה על פסוק וארא אל אברהם)

使它們歸於祂的合一而自我消融，願祂受頌讚：天與地的生命力升起，並融入其源頭；同樣，甚至靈性[界域]的生命力也升起，正如經上所說：「尊大屬於你，ה'……」（關於此點，亦請參閱「我向亞伯拉罕（אברהם）顯現」一節。）

在「一」（echad）之中，所有受造物都歸於ה'的合一而自我消融：它們的生命力升起，融入其源頭。靈性界域也是如此；大衛（דוד）說：「尊大屬於你，Havayah……因為天上地下的一切，盡都屬於你。」括號所指的是論述「我向亞伯拉罕顯現」的 maamar (Torah Ohr, Va'eira)；該篇以同樣的方式解釋「一」。

ורק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שלהיות עולמות נפרדים הם רק מבחי' מלכותו ית'.

唯有在「願祂榮耀之國度的名永遠受頌讚」這句話中，[才說到]分立世界的存在僅源自祂的王權（מלכות, Malchus），願祂受頌讚。

唯有在誦讀示瑪祈文（Shema）第一節之後所說的「願祂榮耀之國度的名永遠受頌讚」這句話中，才容得下分立世界；而且，即使是它們，也只憑ה'的王權（Malchus）而存在。

וכשיאריך בענין זה בעומק בינתו בבחי' גילוי במוחו ולא בידיעה לבדה אזי מוליד מזה אהבה בהתגלות לבו

當他深入思索此事，充分探究其中的深意，使之在心智中清晰顯現，而不只是停留在知識上時，就會由此生發出在心中顯露的愛，

當一個人深入思索此事，使理解在心智中變得鮮明，而非僅僅停留在知識上時，便會由此生發出在心中顯露的愛。

להיות נכספה וגם כלתה נפשי³² וגו' ויבא לקיום ואהבת את ה' אלקיך ממש דהיינו לדבקה בו בא"ס ב"ה ממש וכמ"ש מי לי בשמים³³ כו':³⁴

使他「我的靈魂切慕，甚至因渴望而枯竭……」，並真正實踐「你要愛你的 ה'」——也就是與祂——無限者（אין סוף, Ein Sof）本身——緊密相連；正如經上所說：「我在天上有誰……」

這種愛，正是詩篇所說的「我的靈魂切慕，甚至渴望枯竭」：愛如此強烈，以致靈魂因渴望而憔悴。這就是「你要愛你的 Havayah」真正的實踐：與無限者本身緊密相連，正如「我在天上有誰[除了你以外]？」

愛作為歸返

4 והנה כתיב בכל לבבך³⁵ ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] בשני יצריך דהיינו שתהא האהבה בבחי' בעל

תשובה

如今，經上寫道：「盡你的心」，我們的賢哲（願他們蒙福）說：「以你兩種傾向。」也就是說，這愛應處於回歸者（בעל תשובה，baal teshuvah）的層次。

本節中「你的心」一詞，לבבך (levavcha)，有一個重複的字母 ב；賢哲據此解讀為「以你兩種傾向」，即善與惡的傾向。這表示，這份愛應如同回歸者的愛；回歸者就是回歸 ה' 的人。

כי התשובה אינו דוקא במי שיש בידו³⁶ עבירות ח"ו [חס ושלום]。אלא אפי' בכל אדם כי ענין

תשובה הוא להשיב את הנשמה למקורה ושרשה שהיתה כלולה במאצילה ב"ה וצרורה בצרור החיים³⁸

את ה' ממש

因為，悔悟回歸（תשובה，teshuvah）並非專指手中有罪行的人（但願非如此）；而是[也適用於]每一個人。因為悔悟回歸的含義，是使靈魂回到它的源頭與根源；它原本包含於使它流溢而出的源頭之中，並且「與 הוי' (Havayah) 本身一同繫在生命之結中」。

悔悟回歸並不限於曾經犯罪的人，而適用於每一個人，因為它的意思是使靈魂回到自己的根源。靈魂尚未下降之前，原本包含於使它流溢而出的源頭之中，並且「與 ה' 本身繫在生命之結中」。

וירדה ממקום כבודה ונתלבשה בעוה"ז הגשמי שאפילו כל השגות הרוחניים שמשגת בהתלבשותה

בתוך הגוף הם נופלים תחת בחינת זמן ומקום³⁹

它從自己尊貴的所在下降，披著衣裳進入這個物質世界；因此，即使是它披著身體而獲得的一切屬靈領悟，也都受時間與空間的範疇所限。

靈魂從那高超的所在下降，披著衣裳進入這個物質世界。如今，即使它在身體之中獲得屬靈的理解，也受時間與空間所限。

יצריך להשיבה ע"י ויצעקו אל⁴⁰ ה' בצר להם כי צר לו המקום⁴¹ שהוא בחי' מצר וגבול ועל זה נאמר

אשר הוצאתי אתכם⁴² מארץ מצרים מבחי' מצר כו'

它必須藉著「他們在困苦（צר，tzar）中向 ה' 呼求」而得以歸回，因為「地方對他而言太狹窄（צר）」，這是受收窄（מצר，meitzar）與界限限制的層次。因此，經上說：「我將你們從埃及地（מצרים，Mitzrayim）領出來」——也就是從受收窄（מצר）的層次領出來，等等。

靈魂藉著從這種受限中向 ה' 呼求而得以歸回，正如「他們在困苦中向 ה' 呼求」所說。受限存在的狹窄（מצר，meitzar），正是埃及（מצרים，Mitzrayim）的內在含義；ה' 將我們從中領出來。

שע"י המרירות אשר יהיה לו על ההיפוך תגדל האהבה לה' ביתר שאת להתכלל באוא"ס [באור אין סוף]
ב"ה כיתרון האור הבא מן החשך.^{43, 44}

因為，他因相反[的狀態]而感到的苦澀，會使他對 ה' 的愛更加強烈，使他融入無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚——正如從黑暗而來的光，具有更大的優勢。

人因自己如此遠離 ה' 而感到的苦澀，會使他的愛更加強烈，使他渴望融入無限之光。從黑暗中顯出的光，比從未經歷黑暗的光更為明亮。

5 וע"ז אמרז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה]⁴⁵ כו'.⁴⁶ וכדאי' [וכדאיתא] בזהר⁴⁷
דמשכין ליה בחילא יתיר⁴⁸ להיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש על נפשו עד שגם חיות הגוף ונפש
הבהמית וכחותיהם יתהפכו וישבו אל ה' ואתהפכא⁴⁹ חשוכא לנהורא.

關於此點，我們蒙福的賢者曾說：「回歸者（בעלי תשובה，baalei teshuvah）所站之處……」等等。
《Zohar》（זהר）也提到，他們「以更大的力量將它引來」；如此一來，蒙福的無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身便在他的靈魂上顯現，直到甚至身體的生命力、動物性靈魂及其各項能力，也都轉化而歸向 ה'，使「黑暗轉化為光明」。

這種愛正是賢者所說的：回歸者所處之地，連完全的義人也不能站立；《Zohar》解釋說，回歸者以「更大的力量」引來光。他們的渴望將無限之光本身強烈地引到靈魂上，以致連身體的生命力、動物性靈魂及其各項能力，也都轉化而歸向 ה'。這就是「黑暗轉化為光明」：原先與神聖相對的事物，不只是受到遏制，更轉變為神聖。

6 וזהו כי ראה⁵⁰ ה' בעניי פי' שע"י עניי ומרודי הוא מרירות הנפש שבאתעדל"ת [שבאתערותא דלתתא] נמשך
להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] וכמים הפנים⁵¹ כו'

這就是「因為 ה'（Havayah）看見了我的苦楚」的意思。其解釋是：藉著「我的苦楚與漂泊」——也就是靈魂的苦澀——[也就是]藉著由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarus dilesata），引出由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarus dileila）；正如「水中，面容[回應]面容」等等：

利亞（לאה）說的「 ה' 看見了我的苦楚」，是指靈魂因遠離 ה' 而感到苦澀，這就是「我的苦楚與漂泊」。這份苦澀是由下而起的激發，會引出與之相應的由上而起的激發，正如水中的面容會得到映照它的面容回應。

יתרון האור בבחי' ראייה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] כי יאהבני בבחי' אישי דהיינו כמ"ש ביום ההוא
תקראי לי אישי.⁵²

光的優越，在於自上而下觀看的層面：「因為他會愛我」，是在「我的丈夫」（אישי，Ishi）這一層面；也就是經上所說：「那日，你要稱我為 אישי。」

由上而來的回應，就是從黑暗中顯出的「光的優越」，是一種自上而下的觀看。於是，「他會愛我」成為「我的丈夫」（אישי）的層面；這是 ה' 所說，祂「在那日」將被如此稱呼。

ופי אישי אש שלי ממש והיינו התשוקה שממטה למעלה בחי' ואל אישך תשוקתך⁵³ שהוא הוא האש

שלי תהיה בבחי' התכללות באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש עד שהוא הוא יהיה אישי אש שלי ממש

而 אישי的意思，確實就是「我的火」（אש שלי，eish sheli）。也就是說，由下而上升的渴望——「你的渴望要歸向你的丈夫」（אישך，ishech）這一層面——正是אש שלי；這渴望應當以融攝的方式，真正融入無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身之中（願祂受頌讚），直至祂自己成為אישי，真正成為אש שלי。

אישי被解作「我的火」：這是靈魂熾熱地向上渴望，正如「你的渴望要歸向你的丈夫」。這渴望應以融攝的方式歸入無限之光本身，直至祂自己成為靈魂的אש שלי。

כי וימינו תחבקני בבחי' חבוק והתכללות להיות גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש על נפשי בתשוקה

זו:⁵⁴

因為「祂的右手擁抱我」，是在擁抱與融攝的方式中，使אור אין סוף本身，藉著這份渴望，顯現在我的靈魂之上。

這就是「祂的右手擁抱我」：祂的右手，也就是祂的慈愛，擁抱靈魂並將它納入其中。藉著這份渴望，אור אין סוף本身顯現在靈魂之上。

第 4 節 · 17-8

西緬與利未

7 והנה זהו ענין ראובן שהוא ענין בחי' פי ראשונה שבק"ש [שבקריאת שמע]⁵⁵ שהוא בחי' רצוא. ופי' שניה

שבק"ש [שבקריאת שמע]⁵⁶ היא בחי' שמעון והיה אם שמוע תשמעו שהיא בחי' שוב

現在，這就是呂便（ראובן，Reuven）的含義；這也就是示瑪（שמע，Shema）第一段的含義，屬於奔赴（רצוא，ratzo）的層面。示瑪第二段則屬於西緬（שמעון，Shimon）的層面——「事情將是：若你們確實聽從」（שמוע תשמעו，shamoa tishme' u）——也就是回返（שוב，shov）的層面。

呂便對應示瑪第一段，其中有愛的命令，也對應於奔赴：靈魂奔向הי。西緬之名與הי「聽見」有關；他對應第二段「事情將是：若你們確實聽從」，以及回返，即靈魂回返。

כי ראייה היא מקרוב והיינו בחינת אהבה שמחמת הקירוב. אבל שמיעה היא מרחוק והיא הגורמת בחינת יראה וכמ"ש ה' שמעתי שמעך יראתי⁵⁷ כי היראה היא באה מחמת בחי' הריחוק הנמשך מבחי' שמאל דוחה.

因為看見是從近處看見，這就是因親近而生的愛的層面。但聽見是從遠處傳來的，因而引發敬畏的層面，正如經上所說：「ה' (Havayah) 啊，我聽見了你的傳聞 (שמעך, shim' acha)，便懼怕。」敬畏之所以生起，是因為有距離的層面；這距離源自「左方推拒」的層面。

看見發生於近處，因此會產生源於親近的愛；聽見則從遠處傳來，並帶來敬畏，正如先知哈巴谷 (חבקוק, Chavakuk) 所說：「ה', 我聽見了你的傳聞，便懼怕。」敬畏源於距離感；這種特質稱為「左方推拒」。

כי לפי שהוא דוחה ומשפיל עצמו לומר לנפשו מי הוא אשר ערב לבו לגשת⁵⁸ כו' אזי תפול עליו יראה ופחד בלבו

因為他推開自己、使自己謙卑，對自己的靈魂說：「他是誰，竟敢存心前來接近……」於是敬畏與恐懼便降臨在他心中。

當一個人推開自己、使自己謙卑，問自己有何資格竟敢接近祂時，敬畏與恐懼便降臨在他心中。

וכמ"ש וירא העם וינועו⁵⁹ ויעמדו מרחוק⁶⁰ שבשביל וינועו שנפל עליהם אימה ופחד ולפיכך ויעמדו מרחוק בבחי' שמיעה וכענין אם רץ לבך שוב לאחד.^{61, 62}

正如經上所說：「百姓看見了，就顫抖，並站在遠處。」由於「他們顫抖」——恐怖與懼怕降臨在他們身上——所以他們「站在遠處」，處於聽見的層面。這也就是「若你的心奔馳，就回返於那唯一者」這句話的含義。

在頒賜妥拉時，百姓因恐懼而顫抖，因此站在遠處；這是聽見而非看見的姿態。這就是「若你的心奔馳，就回返於那唯一者」中的「回返」：靈魂奔向 ה' 之後，便以謙卑之心退回。

8 וזהו ענין פ' שניה שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא בחי' יראה כמ"ש השמרו לכם פן יפתה⁶³ כו'. וז"ש [וזהו

שכתוב] כי שמע⁶⁴ ה' כי שנואה אנכי וכענין נבזה בעיניו נמאס^{65, 66}

這就是《示瑪》(意為「聽」；שמע, Shema) 第二段的含義；它屬於敬畏的層面，正如經上所說：「你們要謹慎，免得[你們的心]受迷惑」，等等。經上又說：「因為 הוי' (Havayah) 聽見我遭人憎恨」，這也如同「他在自己眼中鄙賤可厭」的情形。

《示瑪》的第二段是敬畏的一段，其中有「你們要謹慎，免得你們的心受迷惑」這樣的警戒。利亞 (לאה) 為西緬 (שמעון) 命名時說：「他聽見我遭人憎恨。」詩篇中「他眼中鄙賤」一句，在此被解讀為一個人在自己眼中卑微而可厭 (詩篇原文則是說，義人在眼中看不起卑劣之人)。

דהיינו שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מה שנחשב בעיניו לשנואה ע"י שמאל דוחה נמשך להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] כי שמע ה' בחי' שמיעה מרחוק כדי להמשיך בחי' יראה מלמעלה

也就是說，藉著由下而起的激發（אתערותא דלתתא， isarus dilesata）——他因「左方排斥」而在自己眼中被視為「遭人憎恨」——便引發由上而起的激發（אתערותא דלעילא， isarus dileila）：「因為^{ה'}聽見了」，這是從遠處聽見的層面，為的是從上方引下敬畏的層面。

當一個人認為自己「遭人憎恨」而排斥自己，這就是「左方排斥」的特質；這種自我謙抑是由下而起的激發，並引發由上而來的回應：「^{ה'}聽見了」，也就是從遠處聽見。如此，敬畏便從上方引下而臨於他。

(ובזה יובן⁶⁷ ענין שמע והא"ש [והאתי שפיר] שהן חו"ג [חסד וגבורה] והשמות מ"ב וע"ב אלא שהוא התכללות כי שמע חסד אהבה ראובן וכלול גם כן מגבורה בחי' ראה בעיני הנ"ל וכן והא"ש [והאתי שפיר] יראה כלול מאהבה) (עיין ביאור זה ע"פ אלה מסעי⁶⁸ וע"פ ויחי⁶⁹).

（由此便能明白《示瑪》（שמע， Shema）與《VeHayah》（והיה）的含義：它們分別是慈愛（חסד， Chesed）與克制（גבורה， Gevurah），也是四十二之名（מ"ב， Mem-Beis）與七十二之名（ע"ב， Ayin-Beis）；只是兩者彼此相攝：因為《示瑪》是慈愛、愛與流便（ראובן），其中也包含克制，即上文所說「祂看見我的困苦」這一層面；同樣，《VeHayah》是敬畏，其中也包含愛。）（請參閱〈這些是行程〉（אלה מסעי， Eileh Masei）與〈他活著〉（ויחי， Vayechi）兩處對此的解釋。）

這段括號文字，根據 Kehot 的註記，是柴馬赫·策德克（הצמח צדק）補入的，說明《示瑪》的兩段分別對應慈愛與克制，以及四十二與七十二之名，但兩者各自也包含另一方：第一段的愛包含「困苦」——^{ה'}所看見的；第二段的敬畏則包含愛。註記指出，結尾所說的〈Vayechi〉maamar究竟是哪一篇，並不明確。

והנה אחר ק"ש [קריאת שמע] אומרים אמת ויציב וכו' ונחמד ונעים ונורא וכו' הדבר הזה עלינו והיינו בחי' לוי ילוה אישי אלו.⁷⁰

現在，《示瑪》之後，我們念：「真實而堅定」（אמת ויציב， Emes VeYatziv），等等；「可愛、悅人而可敬畏」，等等；「這件事臨到我們身上」；這就是利未（לוי）的層面：「我丈夫將與我相連（לוי， yilaveh）。」

《示瑪》之後，我們念以「真實而堅定」（Emes VeYatziv）開頭的祝福，其中稱「這件事」可愛、悅人而可敬畏。這對應利未：利亞命名他時說「我丈夫將與我相連」（yilaveh）；利未這個名字便源自表示連結的那個詞。

והוא ענין ימינא ושמאלא ובינייהו כלה⁷¹ כי שמאלו תחת לראשי⁷² בחי' שמאל דוחה הוא שגורמת להיות נשיאות ראש וכו' וימינו תחבקני ימין מקרבת להתכלל כו'.

這就是「右與左，兩者之間有新娘」的含義。因為「祂的左手在我頭下」——這是「左方排斥」的層面——正是使人昂首的原因，等等；「祂的右手擁抱我」——右方親近，使之融入，等等。

利未所代表的「連結」，就是新娘站在右與左之間；這正如安息日晚間的讚頌詩《Azamer Bishvachin》（אזמר בשבחין）所說：「祂的左手在我頭下」：左方的排斥，也就是謙卑，正是使人昂首的原因；「祂的右手擁抱我」：右方親近，使靈魂融入其中。

利未：妥拉

9 ובחי' ילוה אישי היינו מה שאומרים באמוי"צ [באמת ויציב] הדבר הזה היא התורה ששרשה מאד נעלה

אלא שנתלבשה בדברים גשמיים שלכן נמשלה התורה למים⁷³ שיורדים ממקום גבוה⁷⁴ וכו'.

而「我的丈夫將與我聯合」這一層面，指的就是我們在〈真實而確定〉（אמת ויציב, Emes VeYatziv）中所說的：「這件事」——也就是妥拉；妥拉的根源極其崇高，只是披覆於物質事物之中。因此，妥拉被比作水，水從高處流下，等等。

利未（לוי, Levi）所說的「聯合」，就是〈真實而確定〉中對「這件事」的描述；這件事就是妥拉。妥拉的根源極其高遠，但它披覆於物質事物之中，因此被比作水，從高處流向低處。

וזאת ישיב אל לבו אמת הוא שאין אני ראוי מצד עצמי לעלות ולהתכלל באור ה' ולהשיב את הנפש

ממטה למעלה לייחודה במאצילה ב"ה כי מי יעלה בהר⁷⁵ ה' כו'

而他應當銘記於心：的確，憑我自身，我並不配上升並融入 ה'之光，也不配使靈魂從下往上回升，與其所由發出的源頭合一（願祂受頌讚）——因為「誰能登上屬於 הוי'（Havayah）的山呢？」等等。

一個人應當向自己承認，憑自己的功德，他並不配上升並融入 ה'的光，使自己的靈魂回歸其源頭。正如詩篇所問：「誰能登上屬於 הוי'（Havayah）的山呢？」

אבל מ"מ הרי אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מצד עצמו ממילא ומאיליו נמשך גם למטה ששורה ומתגלה

בתורה

然而，儘管如此，無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）願祂受頌讚，就其自身而言，自然而然、由其自身而發，也會降至下方，安住並顯露於妥拉之中。

即便如此，無限之光仍會自發地降至下方，並安住於妥拉之中。這一降下並不取決於人的配得與否，而是由 ה'自身而來。

והרי מתגלה יחוד זה העליון למטה כמו למעלה ואי לזאת ע"י עסק התורה יכול להמשיך אא"ס [אור אין

סוף] ב"ה ממש למטה על נפשו

因此，這個至高的合一在下方如同在上方一樣顯現；由此，藉著研習妥拉，他便能將無限之光本身（願祂受頌讚）引降至下方，臨及自己的靈魂。

妥拉將這個至高的合一帶到下方，使它在下方如同在上方一樣顯現。因此，人藉著研習妥拉，便能將無限之光本身引降至自己的靈魂。

וזהו אם רץ לבך שוב לאחד שגם למטה בבחי' שוב נמשך בחי' אחד וזהו ילוה אישי אלי שיורד ונמשך
אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מלמעלה למטה.

這就是「若你的心奔馳，就歸回於一者」：即使在下方、處於「歸回」的層面，一者的層面也會被引降下來。這就是「我的丈夫將與我聯合」：無限之光願祂受頌讚，從上方降下並引降至下方。

「歸回於一者」的意思是，即使處於退回（שוב, shov）的態勢中，一者仍會被引降下來。這也就是利未所說的「我的丈夫將與我聯合」：無限之光從上方降下，並與靈魂相聯。

10 וזהו פי' אמוי"צ [אמת ויציב] כו' שמאריכין לאשר ולקיים את הדבר הזה עלינו ועל אבותינו כו' על הראשונים כו'

這就是「真實而堅定」等等語句的意思：我們詳加陳述，確認並確立「這件事」是「加在我們和我們列祖身上的」等等，也是「加在先前[世代]身上的」等等，

「真實而堅定」（אמוי"צ, Emes VeYatziv）這段祝福詳加陳述，確認「這件事」——妥拉——對我們、我們的列祖以及先前的世代都具有約束力。

וממשיכים מלמעלה אמת ויציב ונכון וכו' ונחמד ונעים כו' להיות המשכת אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה באור תורה:

我們從上方引下「真實、堅定、確立」等等，以及「可愛、可悅」等等，使無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof），祂當受祝福，得以流注、安住，並顯明於妥拉之光中。

藉著許多讚頌之語——「真實、堅定、確立……可愛、可悅」——我們從上方引下無限之光，使其安住並顯明於妥拉之光中。

第 6 節 · 111-12

猶大：祈禱中的 ביטול

11 אך הנה כל ג' בחי' ⁷⁶ הנ"ל עדיין הם בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהם בחי' המשכות מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה לבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

然而，上述三個層面仍都屬於充滿一切世界之光（ממלא כל עלמין, memalei kol almin）的層次，因為它們都是從無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof），願祂受頌讚，引流至充滿一切世界之光這一層面。

流便（ראובן）、西緬（שמעון）和利未（לוי）這三個層面，仍屬於充滿一切世界之光；這光按照各個世界的尺度進入其中。

שבח'י ראובן היא לעורר את האהבה להיות נכספה וגם כלתה כו' ולהיות משתוקק' [משתוקקת] להתכלל ולהתייחד במאצילה ב"ה מכלל שהיא עדיין אינה כלולה ומיוחדת⁷⁷ באא"ס [באור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע

因為流便這一層面，是要喚起愛，使之「渴慕，甚至心中切望」，等等，並渴望融入其流出之源、與之合一；由此可知，它尚未融入並合一於無限之光本身——那環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin），願祂受頌讚。

例如，流便的愛是一種渴慕，「渴慕，甚至心中切望」。渴望融入 ה'，並與之合一，意味著此人尚未融入並合一於環繞一切世界的無限之光。

(בשמים ממעל ועל הארץ מתחת הכל בשוה ורוחניות וגשמיות כולא קמיה כלא ממש חשיבי)⁷⁸ ועד"ז שאר הבחי' אלא שהן בחי' המשכות להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כו'.

（「上方的諸天與下方的大地」，一切都平等；無論屬靈或物質，在祂面前全都確實如同無有。）其他層面也同樣如此，只是它們屬於引流，使之成為充滿一切世界之光，等等。

在環繞一切世界之光面前，天與地平等，屬靈與物質都如同無有。西緬和利未也同樣是引流至充滿諸世界之光的層面。

אבל בחי' יהודה שהוא בחי' הודאה⁷⁹ הוא בחי' בטול והתכללות באא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש הסוכ"ע והן הן בחינות השתחוואות שבתפלת שמ"ע [שמונה עשרה].

然而，猶大（יהודה）這一層面是承認的層面，乃是自我消融（ביטול，bittul），並融入無限之光本身——那環繞一切世界之光，願祂受頌讚；這正是十八祝禱（שמונה עשרה，Shemoneh Esreh）祈禱中的各種鞠躬姿勢。

猶大的承認與此不同：它是自我消融，並融入無限之光本身，也就是環繞一切世界之光。這體現在十八祝禱（Shemoneh Esreh）中的鞠躬姿勢；十八祝禱是十八個祝福的靜立祈禱，即阿米達（עמידה，Amidah）。

12 ולכן תפילה היא בלחש ובחשאי⁸⁰ בבחי' סוכ"ע למעלה מעלה מבחי' השתלשלות שאינה בגדר המשכה והשפעה כלל כו'

因此，祈禱是低聲而靜默的；它處於環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）的層面，遠遠超越世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）的層面；後者全然不屬於引出與施予的範疇，等等。

這就是十八祝禱（תפילת שמונה עשרה，Shemoneh Esreh）要低聲、靜默誦念的原因：它屬於環繞一切世界之光，遠遠超越世界層層下延的鏈條，超出任何一個層面向下一個層面流出影響的範圍。

**ואינה עולה בשם אהבה כלל רק בחי' ביטול במציאות ממש לגמרי והיינו בחי' השתפכות אל חיק אביה
ממש להיות כאין ואפס ממש**

它根本不稱作「愛」，而只是徹底的自我消融（**ביטול**，bittul）；也就是，靈魂將自己傾瀉到父親的懷抱中，真正成為一無所有。

這樣的祈禱甚至不稱作愛；它是完全的自我消融，靈魂將自己傾瀉到父親的懷抱中，直到自己如同一無所有。

שע"ז מרמז ענין ההשתחואה כמו שמשתחואה לפני המלך שמבטל א"ע [את עצמן] כו'

俯伏正是為此而作的暗示：人如同在王面前俯身，使自己完全歸於無有，等等。

十八祝禱中的俯伏，暗示的正是這一點：人在王面前俯身，將自己置於王之下。

**רק שכדי להיות בחי' זו שהוא בחי' יהודה בבחי' אתה דהיינו להיות בגילוי כאילו הוא לנוכח⁸¹ צ"ל
יודוך אחיך⁸² שצריך להקדים תחילה בחי' ראובן שמעון ולוי⁸³ שבהם ועל ידם יומשך גילוי בחי'
הודאה זו**

只是，若要達到這一層面——也就是猶大（**יהודה**，Yehudah）的層面，以「你」（**אתה**，atah）的方式呈現——即顯現出來，彷彿祂就在面前與[他]相對，就必須有「你的兄弟必承認你」；也就是說，必須先有流便（**ראובן**，Reuven）、西緬（**שמעון**，Shimon）和利未（**לוי**，Levi）的層面；這一承認層面的顯現，將在他們之中並藉著他們而引出。

要使猶大的這種自我消融成為「你」——以第二人稱直接稱呼——**הי**就必須顯現，彷彿祂與那人面對面。為此，流便、西緬和利未的層面必須先行；藉著他們，這種承認才得以顯現，這正是「你的兄弟必承認你」的意思。

**כי בלי קדימת בחי' ראובן שמעון ולוי לא נמשך בחי' יהודה שהוא בחינת ביטול והתכללות כו' בבחי'
גילוי אלא בבחי' העלם ומקיף.**

因為若沒有流便、西緬和利未的層面在先，猶大的層面——也就是自我消融（**ביטול**）與融入，等等——就不會以顯現的方式引出，而只會以隱藏、環攝的方式（**מקיף**，makif）存在。

若沒有這三位兄弟，猶大的自我消融便只會隱而環攝（**מקיף**），從外在觸及那個人，而不進入他清醒的意識。

ולכן א"א להתחיל תפילת ש"ע [שמונה עשרה] בלי קדימת פסוד"ז [פסוקי דזמרה] ויוצר אור וק"ש [וקריאת שמע] כו' (ובמנחה שמתפללין רק תפילת ש"ע [שמונה עשרה] היינו מפני שכבר הקדימו בשחרית ק"ש [קריאת שמע] וברכותיה. ובערבית צריך לחזור להתחיל ק"ש [קריאת שמע] וברכותיה קודם התפלה).⁸⁴

因此，不可能在未先誦念讚美詩篇（Pesukei deZimra，**פסוקי דזמרה**）、〈創造光明〉（Yotzer Or，**יוצר אור**）和示瑪經文（Shema，**שמע**）等之前，就開始十八祝禱。（至於下午禱告（Minchah，**מנחה**）時只誦念十八祝禱，這是因為在晨間禱告（Shacharis，**שחרית**）時，已先誦念示瑪及其祝福；而在晚間禱告（Maariv，**ערבית**）時，則必須重新先從示瑪及其祝福開始，然後才祈禱。）

這就是為什麼十八祝禱之前，不能不先誦念讚美詩篇、〈創造光明〉和示瑪經文。下午禱告時十八祝禱單獨誦念，是因為早晨已經誦念示瑪；晚間禱告則要再次先誦念示瑪及其祝福。

וזהו ענין נעוץ תחלתן בסופן⁸⁵ והמ"י [והמשכיל יבין] (וע' במ"א ע"פ ולשרקה⁸⁶ בני אתונו דמשמע דשור"ק שהוא הודאה הוא למטה מסגו"ל שהוא בחי' אהוי"ר [אהבה ויראה] כו').

這就是「起始嵌入終末」的意思；明理者自能領會。（另見他處，論及「並把他的驢駒繫在佳美的葡萄樹（soreikah，**שרקה**）上」；由此可見，代表承認的舒魯克母音（shuruk，**שורוק**），低於代表愛與敬畏（ahavah v' yirah，**אהבה ויראה**）層面的三點母音（segol，**סגול**），等等。）

猶大的自我消融是最高的層面，卻只在祈禱次序的末尾、十八祝禱中才顯現，並且是在此前各階段的引領之後；這就是「起始嵌入終末」的意思。括號中的話則從另一篇論述提出疑問：該篇把 soreikah（「佳美的葡萄樹」）解作母音舒魯克（**שורוק**），並將代表承認的舒魯克置於代表愛與敬畏的母音三點（**סגול**）之下。

וזהו לכאורה הפך ממ"ש כאן דיהודה שהוא הודאה הוא למעלה מראובן שמעון ולוי שהם סגו"ל. ובאמת לק"מ [לא קשה מידי] דהודאה היא למטה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] אבל הודאה דיהודה זהו בחי' בטול שלמעלה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] וזה בחי' דוד אם לא שויתי ודוממתי⁸⁷

乍看之下，這似乎與此處所說的相反：此處說，代表承認的猶大高於代表三點母音的流便、西緬和利未。然而實際上並無困難：承認確實低於愛與敬畏，但猶大的承認，是高於愛與敬畏的自我消融層面。這就是大衛（David，**דוד**）的層面：「我確已使[我的心魂]安定而靜默。」

答案是：一般的承認確實低於愛與敬畏；但猶大的承認，乃是超越愛與敬畏的自我消融。這就是大衛所說的「我已使我的心魂安定而靜默」。

וכמ"ש ואחר האש קול דממה דקה הרי שהדממה והביטול הוא למעלה מהאש שהיא אהבה כי תמן קאתי מלכא^{88,89} אבל גבי אש כתיב לא באש הוי"ה אלא שהאש הוא להוי"ה כמ"ש במ"א.

正如經上所說：「火以後，有微細寂靜的聲音。」可見，寂靜與自我消融（bittul，**ביטול**）高於火；火就是愛，因為「君王來到那裡」；然而，論到火，經上寫著：「הוי' (Havayah) 不在火中」——而是火乃是為著 ה'，正如別處所解釋的那樣。

當 ה'向以利亞（אליהו）顯現時，祂「不在火中」，而是在「微細寂靜的聲音」中；《Tikkunei Zohar》（תיקוני זוהר）說，君王「來到那裡」。因此，寂靜與 **ביטול** 高於火（愛）；火所趨向的是 ה'，但祂並非在火中可尋得。

ועוד דזהו שאמר כאן יהודה אתה שיהיה יהודה בבחי' אתה דהיינו בבחי' גילוי כו' ולפעמים אינו בגילוי כ"א רק בהעלם ואז היא הודאה שלמטה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] אבל כשהודאה בבחי' גילוי זהו בבחי' ביטול ממש):⁹⁰

此外，這就是此處所說的「猶大（יהודה），你」：使猶大處於「你」這一層面，也就是顯露的層面，等等。有時，這種承認並未顯露，而只是隱而不顯；那時，它便是低於愛與敬畏（אהבה ויראה，ahavah v'yirah）的承認。但當承認處於顯露之中時，這便是真正的 ביטול。

第二種解答是：「猶大，你」指的是顯露的承認。承認若仍隱藏不顯，便是較低的一類，低於 אהבה ויראה；承認若顯露出來，便是真正的 ביטול。

第 7 節 · 113-14

「你的手按在仇敵的後頸上」

13 והנה עי"ז ידך בעורף אויביך.⁹¹ אויביך הם עניני העולם וצרכי הגוף הגשמי. הגם שאדם צריך להם מ"מ צריכין להיות בבחי' עורף ולא פנים

如今，藉著這一點，「你的手[必]按在仇敵的後頸上。」所謂「你的仇敵」，就是世間的事務與肉身的需要：人雖然需要它們，然而它們必須處於後頸的層面，而不是面容的層面。

猶大（יהודה，Yehudah）在祈禱中的承認，使人有力量活出經文接下來的話：「你的手按在仇敵的後頸上。」這些「仇敵」就是世間的事務與肉身的需要：人雖然需要它們，卻應當像是以後頸而非面容來對待它們。

(בחי' פנים היינו שעושה הדבר בלב ונפש ובחי' עורף היינו בחי' אחוריים כמאן דשדי בתר כתפי' [כתפיה]⁹² בע"כ [בעל כרחך] וכאלו כפאו וכו').^{93, 94}

（面容的層面，意指他以全心全意去做這件事；後頸的層面，則是背面的層面，如同有人把[某物]拋到肩後，是出於勉強，並且「彷彿受到強迫」等等。）

「以面容」去做某件事，意指全心全意地去做；「以後頸」去做，則是背向它、心不甘情不願地去做，就像有人把某物拋到肩後，彷彿是受到強迫一般。「彷彿受到強迫」這幾個字，承接塔木德的說法（Nedarim 20b）：「彷彿有邪靈強迫他」；這話是指一種身體行為，做時並非為了追求其快感。

וידך הוא בעורף אויביך א"ת [אל תקרי] ידך אלא יודי"ך^{95, 96} והוא בחי' ידך ממש כי ימינך פשוטה לקבל שבים

而「你的手」在仇敵的後頸上：不要讀作 yadcha（ידך，意為「你的手」），而要讀作 yudecha（יודי"ך，意為「你的 yud 字母」）。這正是「祢的手」本身的層面，因為「祢的右手伸展開來，接納那些回歸的人」。

若將「你的手」讀作 yudecha，即「你的 yud 字母」，這個詞便指向 ה' 自己的手，也就是贖罪日的 נעילה（Ne' ilah）祈禱文所說、為接納回歸者而「伸展開來」的右手。

הוא בחי' ימין וחסד שנתפשט למטה מטה וכענין וירא ישראל את היד הגדולה⁹⁷ אשר עשה ה' במצרים

這是右方與慈愛（חסד，Chesed）的層面，向下延展至極低之處；正如「以色列看見 הוי' (Havayah) 在埃及所施行的大手」這件事。

這是右方的一側，是 ה' 的慈愛（חסד）延伸至極低之處，正如以色列在埃及看見的「大手」。

כי הנה הירידה הגדולה הזאת שהוא בבחי' אחוריים וכאלו כפאו. מי גרם להמשיך את האדם להיות מוכרח לזה ודאי מאת ה' ומידו היתה זאת כדי לאתהפכא חשוכא לנהורא שיתפלל בכח האכילה וכו' וכיוצא בזה

因為你看，這種巨大的下降，處於背面的層面，彷彿是受到強迫。是誰使人被牽引，以致不得不如此？必定是出於 ה'，這是由祂的手所成，為的是將黑暗轉化為光明：使人能憑著飲食所得的力量去祈禱等等，以及做類似的事。

人如此深入世俗需要之中，彷彿是受到強迫，這種巨大的下降也出自 ה' 的手：正是 ה' 使人需要這些事物，為的是使黑暗轉化為光明；例如，使人憑著飲食所獲得的力量去祈禱。

רק שצריך שלא יומשך בבחי' פנימיות אלא בבחי' עורף ובחינת עורף זה יוכלל בבחי' ידך יודי"ך.

只是，他不可被牽引至內在層面（פנימיות，pnimiyus），而應處於後頸的層面；而這後頸的層面，將納入「你的手」——yudecha——的層面。

條件是，他不可從內在深處被這些事物牽引，而只能以「後頸」的方式對待它們。如此一來，連這個「後頸」也會納入 ה' 的手中，也就是 yudecha。

14 והוא בחי' ידך של יהודה כו' לפי שהוא בחי' הודאה וביטול בבחי' סוכ"ע⁹⁸ השוה ומשוה כו' גם חשך לא יחשיך וכחשיכה כאורה⁹⁹ גשמיות ורוחניות שוין

這就是猶大（יהודה）「你的手」的層面，等等；因為這是承認與自我消融（ביטול，bittul）的層面，處於環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）的層面；[它]「平等並使萬物平等」，等等：「連黑暗也不能使之變暗」，而且「黑暗如同光明」——物質與靈性是平等的。

猶大的「手」是指他在環繞一切世界之光的層面上的承認與自我消融；在這個層面，一切都平等。在那裡，「連黑暗也不能使之變暗」，而且「黑暗如同光明」，物質與靈性相同。

שהרי כולם בחכ' [בחכמה] עשית שהחכמה היא עשיה גשמיות וא"כ גם האכילה ושאר ענינים הגשמיים הם לפניו ית' כמו רוחניות של חכמה מאחר שגם החכמה היא גשמיות וכו'.

因為「你以智慧（**חכמה**，Chochmah）造了這一切」——意思是，智慧就是「造作」（**עשיה**，**asayah**），屬於物質性。若是如此，吃飯以及其他物質事務，在祂面前——願祂受頌讚——也如同智慧的靈性，因為智慧本身也是物質性的，等等。

「你以智慧造了這一切」可解作：相對於祂而言，連智慧也只是「造作」，是某種物質性的事物。若是如此，吃飯以及其他物質事務，在祂面前也如同智慧的靈性。

וזאת היא מעלת יהודה אתה היינו בחי' הודאה בגילוי שבתפלה שתהי' [שתהיה] ידך בעורף אויבך בשעה שעוסק בעורף אויבך

這就是「猶大，你」的美德，也就是在祈禱中顯露的承認這一層面：使「你的手」在他忙於對付「你仇敵的後頸」之時，也能「按在你仇敵的後頸上」，

這就是「猶大，你」的美德，也就是在祈禱中顯露的承認：即使人在忙於世俗事務，「你的手」仍能「按在你仇敵的後頸上」。

ואזי חולפת ועוברת ממנו האהבה מ"מ נשאר רשימו וכו' אך היינו דוקא בבחי' עורף ולא פנים:¹⁰⁰

於是，[雖然]愛從他身上消逝而去，仍留下印痕（**רשימו**，reshimu），等等。但這只限於後頸的層面，而不是面容的層面。

於是，即使人在祈禱中感受到的愛逐漸消退，仍會留下它的印痕。只有在人以「後頸」而非「面容」的方式處理世俗事務時，這一點才成立。

第 8 節 · ¶15

「你父親的眾子必向你下拜」

15 אך עיקר הגורם לכל מעלת בחי' זו להיות יהודה אתה והגורם להיות יודוך אחיך ע"ז נאמר ישתחו לך בני אביך

但使這一層面（**בחינה**，**bechinah**）的全部殊勝之處得以成立——也就是「猶大（**יהודה**），你」——並使「你的兄弟必稱謝你」得以成立的根本原因，正是經文所說：「你父親的眾子必向你俯身下拜。」

「猶大，你」和「你的兄弟必稱謝你」這兩者的根本原因，見於同一節經文的最後幾個字：「你父親的眾子必向你俯身下拜。」

כי הנה ההשתחוואה¹⁰¹ הוא בחי' המשכה וזהו ענין ההשתחוואו' [ההשתחוואות] שבשמ"ע [שבשמונה עשרה] שהן הן המשכות (ע' [עיינ'] ר"פ¹⁰² וישב והנה השמש וכו' משתחוי' [משתחויים] לי)

因為，俯身下拜乃是引下的層面；這也就是十八祝福禱文（שמונה עשרה，Shemoneh Esreh）中俯身禮拜的意義，它們正是引下（見〈Vayeshev〉篇開頭，[關於]「看哪，太陽」等等——「向我俯身下拜」）。

俯身下拜就是引下，因此，十八祝福禱文中的俯身禮拜，是把上方的光引下來。括號所指的是 Torah Ohr（תורה אור）的〈Vayeshev〉篇；在談到約瑟（יוסף）夢見太陽和月亮向他俯身下拜（28c）時，阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）解釋，俯身下拜有兩方面：自我消融與引下（人俯下頭，是為了向下引）。十八祝福禱文中說「你是受頌讚的」時俯身禮拜，也是如此。

ובחי' אביך היינו בחי' כרחם אב על בנים¹⁰³ אבינו אב הרחמן שהרחמנות הוא בחי' אב ותולדות הרחמנות הוא בחי' צדקה וחסד להחיו' רוח שפלים¹⁰⁴ שכל העושה חסד במדה"ר [במדות הרחמים] לרחם על עניים ויתומים ה"ז [הרי זה] בבחי' בני אביך.

「你的父親」這一層面，指的是「父親怎樣憐憫兒女」，也就是「我們的父、慈悲的父」；因為憐憫乃是父親的層面，而憐憫所生出的，是施予與慈愛的層面，為要「使卑微者的靈得以復甦」。凡以憐憫的屬性行善、憐憫窮人和孤兒的人，都是「你父親的眾子」之一。

「你的父親」指的是 ה' 的憐憫，也就是「父親怎樣憐憫自己的兒女」。憐憫會引發施予與慈愛，因此，出於憐憫而幫助窮人和孤兒的人，正是「你父親的眾子」之一。

גם בחי' אביך היא התורה דאורייתא מחכמה נפקת¹⁰⁵ שהוא בחי' אב וכמ"ש שמע בני מוסר אביך¹⁰⁶ זו תושב"כ [תורה שבכתב]¹⁰⁷ וכו' ובני אביך הם העוסקים בתורה

此外，「你的父親」這一層面也指妥拉（תורה，Torah），因為「妥拉源自智慧（חכמה，Chochmah）」，而智慧正是「父親」的層面；正如經文所說：「我兒，聽從你父親的訓誨」——這指的是成文妥拉，等等。「你父親的眾子」則是那些研習妥拉的人。

「你的父親」也指妥拉；妥拉源自智慧，而智慧被稱為「父親」。「你父親的訓誨」指的是成文妥拉。因此，研習妥拉的人也是「你父親的眾子」。

וזהו וישתחוו לך בני אביך¹⁰⁸ שבני אביך הם העוסקים בתורה ובגמ"ח [ובגמילות חסדים] הם הם ישתחוו לך
這就是「你父親的眾子必向你俯身下拜」的意思：「你父親的眾子」——那些研習妥拉並行善的人——正是「必向你俯身下拜」的那些人。

研習妥拉並行善的人，正是「向你俯身下拜」的人；因為俯身下拜就是引下，他們把猶大的自我消融（ביטול，bittul）引下來。

וימשיכו אותך להיות נעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן] שהתורה והגמ"ח [והגמילות חסדים] הם הנותנים כח בנפש לעורר את האוי"ר [האהבה ויראה] עד שתהי' [שתהיה] בחי' הודאה וביטול וע"י כן יודוך אחיך להיות יהודה אתה כנ"ל:

他們把你引下，使「其始端嵌入其末端」；因為妥拉與善行正是賦予靈魂力量、使它喚起愛與敬畏（אהבה ויראה，ahavah v'yirah）的事物，直到達到承認與自我消融（ביטול）的層面；藉此，「你的兄弟必稱謝你」，從而有了「猶大，你」，如上所述。

他們把你引下，使你成為「始端嵌入末端」：妥拉與善行賦予靈魂力量，使它喚起愛與敬畏，直到達到承認與自我消融。藉著這些，「你的兄弟必稱謝你」，猶大的承認便得以顯明，成為「猶大，你」。

在事奉中的實踐

在十八祝禱之前，藉著 שמע、פסוקי דזמרה、שמע 及其祝福，沉思 ה' 的偉大，直到認知化為切身感受到的愛與敬畏；並將妥拉銘記於心。然後，在 שמונה עשרה 中，以真正的自我消融而鞠躬，彷彿君王正站在你面前。之後，只以「後頸」一側應對飲食與世俗需要，不將心交給它們，使祈禱的印記得以留存；並藉著妥拉學習與慈善行為，強化整個過程。

討論問題

1. 為什麼知道 ה' 存在，本身並不足以生發愛？又是什麼使認知轉化為「看見」？
2. 即使沒有犯過罪，為什麼每個人都可說是回歸者？
3. 流便、西緬和利未如何對應晨間祈禱的各個部分？為什麼他們必須先於十八祝禱？
4. 本文如何區分低於愛與敬畏的承認，與高於愛與敬畏的猶大之承認？
5. 在「後頸」一側而不是正面處理世俗需要，意味著什麼？如此行事之後，祈禱留下了什麼？

註記

第 1 段

1 יהודה אתה

註釋將本篇 maamar 定於 5566 (1805-06)，並指向該卷 maamarim 目錄中的註 7。另一份由阿德穆爾哈扎肯之子拉比摩西（**משה**）記錄的本篇謄本，刊於第一卷。

KEHOT 註記

המאמר הוא משנת תקס"ו — ראה ברשימת המאמרים בסה"מ שם הערה 7. ובכת"י 2067 יא, ב גרשם: פי ויחי תקס"ז. ובבזך 2223 נה, א: שנת תקסו לפ"ק בלאדי. הנחת ר' משה בן אדה"ז בסה"מ תקס"ו ח"א. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. הגהות וביאורי וקיצורי הצ"צ אה"ת בראשית כרך ה תתקצז, א ואילך. תתרה, ב. כרך ו תתשלח. ד"ה זה: ראה בסה"מ תרפ"ח. בסה"מ חורף תשל"ח (נדפס בלקו"ש ח"כ ע' 347). וראה שם בסיום המאמר הרמז בזה שהתחלת הסדרה בתו"א היא בהפסוק יהודה אתה. ד"ה יהודה אתה תשמ"ו. ד"ה יהודה אתה במאמרי אדה"א בראשית ע' תצו וע' תקל מיוסדים על מאמר זה. ראה סה"מ פר"ת ע' ריו.

2 יהודה אתה יודוך אחיך

雅各（**יעקב**）祝福猶大（**יהודה**）說：「猶大啊，你的弟兄必承認你；你的手必按在仇敵的頸項上；你父親的兒子必向你下拜。」整篇 maamar 逐句解釋這節經文。

בראשית מ"ט:ח' Genesis 49:8

יהודה אתה יודוך אחיך ידך בערף איביך ישמתו לך בני אביך:

Judah, thee shall thy brethren praise; Thy hand shall be on the neck of thine enemies; Thy father's sons shall bow down before thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית מט, ח.

3 הנה יהודה נקי

註釋指向此頁，內容涉及猶大之名與稱謝。

KEHOT 註記

ראה במילואים ליהל אור ע' תרלד. ועיין מענין הודאה בסידור בד"ה מזמור לתודה. ובדרוש ל"ג בעומר. וראה גם בלקו"ת פי עקב בדרוש ברהמ"ז בענין ברכת הארץ שמתחלת בהודאה נודה לך. ובלקו"ת שיחות לפ' וישב ח"ו ע' 195 הערה 77.

4 הפעם אודה

הוי' (לאה) 說：「這一次我要感謝 (Havayah)」，於是給他起名叫猶大。按字面意思，這是感謝；maamar 則把「感謝」（**אודה**，odeh）解作承認（**הודאה**，hoda' ah），並把「這一次」解作仍受時間限制的承認。

בראשית כ"ט:35 ל"ה Genesis 29:35

ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה אתיה עליכן קראת שמו יהודה ותעמד מלדת:

And she conceived again, and bore a son; and she said: 'This time will I praise the L-RD.' Therefore she called his name Judah; and she left off bearing.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית כט, לה.

5 מודים אנחנו לך

阿米達祈禱中的感恩祝福以「我們承認你」開頭。這裡引用它，作為每個猶太靈魂所表達的承認。

Weekday Siddur Chabad, Shacharit, The Amidah
סידור חב"ד לימות החול, שחרית, עמידה כ"ט 29

6 שו"ה נקי הפעם — חוצב

據註釋所述，這份手稿缺少此處標出的「被開鑿」（chotzev）一詞，因此讀作「在他們靈魂的根源中」。

KEHOT 註記

בבזך 633 ליתא תי' זו.

7 ככה יעשה איוב

約伯（**איוב**）在孩子們各自設宴之後，為他們獻上燔祭：「約伯日日如此行。」這個以、開頭的動詞形式表示一種持續的行為；本文正是如此理解猶大名字中的希伯來字母、（yud）。

איוב א' 5: Job 1:5

ויהי כי הקיפו ימי המשנה וישלח איוב ויקדשם והשכים בבקר ויפלה עלות מקפר כלם כי אמר איוב אולי חטאו בני וברכו אלקים בלבכם ככה יעשה איוב כליהימים:

And it was so, when the days of their feasting were gone about, that Job sent and sanctified them, and rose up early in the morning, and offered burnt-offerings according to the number of them all; for Job said: 'It may be that my sons have sinned, and blasphemed G-d in their hearts.' Thus did Job continually.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איוב א, ה.

8 שו"ה יהודה — ויהי פי

這份手稿以「[這個意思] 取代「這個字的意思」，並以方括號開啟一段括注，使對這個字的解釋成為括注。

KEHOT 註記

בבזך 414: [פי].

9 (ובנחמ"י יא) נכתב יהודה בסגול

該處也引用《尼希米記》中的同一節經文。

KEHOT 註記

וכ"ה בשערי אורה כ, ב. מציין לפסוק זה. אבל במאמרי אדה"א בראשית ע' תצו ובעוד מקומות (ראה במ"מ לאדה"א שם) מציין: "בד"ה תי' יהודה בחולם." ע"ש. להעיר שבהנחת ר' משה בן אדה"ז בסה"מ תקס"ו ע' רה ליתא כל הענין.

10 שו"ה ההוה — נכתב בתו"ס. . . (הדל"ת)

據註釋所述，這兩份手稿都缺少註釋標出的文字，即此處名字解釋結尾從「再加上」至「dalet 下方）」的部分。

KEHOT 註記

בבוכ 414. 633 ליתא.

11 (ובנחמי י"א) נכתב יהודה בסגול תחת הדל"ת

此處這份手稿讀作「再加上一個 hei : Yehudah」，而非關於《尼希米記》拼寫的那段說明。

KEHOT 註記

בבוכ 1824: בתוסף ה' יהודה. וכ"ה במאמרי אדה"א בראשית ע' תצו ושם "והוא מ"ש בד"ה תיבת יהודה בחולם על הוי"ו". וראה בהנסמן לשם.

12 שו"ה אודה — הם הגורמים לבחי

這份手稿以「他們引下」取代「[正是他們]促成」。

KEHOT 註記

בבוכ 633: הם ממשיכים בחי'.

13 שו"ה הגורמים — לבחי

這份手稿在此省略「層面」一詞，讀作「促成這種稱謝」。

KEHOT 註記

בבוכ 414 ליתא.

14 שו"ה יהודה

這份手稿在「猶大」一詞之後加上右方括號，結束從「[這個意思] 開始的括注（註 45:7）。

KEHOT 註記

בבוכ 414: [יהודה].

15 ראובן . . האהבה

一篇作於 5688、以相同開篇語句開始的 maamar；註釋指向其中關於呂便、看見與愛的討論。

KEHOT 註記

ראה ד"ה יהודה אתה תרפ"ח. ספר המאמרים תש"ח ע' 155.

16 פני אר"י אל הימין

在以西結（יחזקאל）的戰車異象中，每個活物都有「右邊有獅子的臉」。maamar 把獅子（אריה，aryeh）與看見（ראה，re' iyah）以及右側聯繫起來。

יחזקאל א'י:10 Ezekiel

ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אליהם ימין לארבעתם ופנייהו מהשמאל לארבעתם ופנייהו נשך לארבעתם:

As for the likeness of their faces, they had the face of a man; and they four had the face of a lion on the right side; and they four had the face of an ox on the left side; they four had also the face of an eagle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

יחזקאל א, י.

17 在 Kehot 註釋所列的 Tikkun 70 中，《Tikkunei Zohar》（תקוני זהר）說，אריה（「獅子」）就是 ראה（「看見」）：把 אריה 的字母次序倒轉，就得到 ראה。它把這一點放在右側，也就是慈愛（חסד，Chesed）的一側，並引用「右邊有獅子的臉」。

תקוני הזהר קכ"ב א:7:122a Tikkunei Zohar

אריה דא ראה, ואתמר בקה (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין לארבעתם, בכל אתר ארבעתם דא יהו"ה, ארבע אתון דיליה דשליטין על כלל, וקפוד אריה ותשכח לקה ראה, ואיהו לימיןא דחסד, דאיהו יומא דמאה, דתמן א' (ב"א י) אור, ראובן דאיהו לימיןא על שמה

אתקרי אור בן, שמינה לשמאל, ועליה אתמר (שם) ופני שור מהשמאל, נשך ריחא באמצעיתא, עליה אתמר (משלי ל ד) מי אסף רוח בקפניו, דאיהו תרין נוקבין דחוטמא, פמא דבורא, דא אדם ...

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

18 אריה אותיות ראה

此處文字引自 Tikkunei Zohar, Tikkun 70 • 121b:1；下方列出相關段落。

תקוני תיקון Tikkunei Zohar, Tikkun 70 • 121b:1

... נא ראה מה שכתב על זה ר' יוסף בן גיקטיליא בהקדמת שערי אורה, ובמה שכתב בעל החנוך בהקדמתו לפירוש התורה, והאלקי ר' מנחם מריקנאטי ז"ל בפרשת ויחי בפסוק בן פורת יוסף, ובמה שכתב ר' יהודה חייט בפירוש מערכת האלקות (ד, לד), וזה לשונו, סוף דבר כל מקום שתראה שידברו בענין הספירות, דברים שאין ראוי לאמרם בבואר יתברך, כגון שעור וקומה והדומים להם, הכל נאמר על הספירות, וכשתראה שידברו על דרך שבת והודאה הכל נאמר על הבורא שבתוכן, וכן בחוצה להן, כי אין דבר שיגבילוהו, ועל כן אין לומר בבואר ...

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

KEHOT 註記

ראה ת"ז ת"י ע.

19 דגל מחנה ראובן תימנה

「呂便（ראובן）營的旗幟要在南方。」南方就是右側，與右邊的獅子相應。

במדבר ב'י:10 Numbers 2:10

דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם ונשיא לבני ראובן אליצור בן שדיאור:

On the south side shall be the standard of the camp of Reuben according to their hosts; the prince of the children of Reuben being Elizur the son of Shedeur,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

זח"ג קיה, 118b Zohar III, 118b

KEHOT 註記

במדבר ב, י. ראה זח"ג קיה, ב.

20 כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם

「如同無花果樹初熟時最早成熟的無花果，我看見你們的祖先。」「看見」以色列，乃是帶著愛意的注視；這表明，觀看意味著出於愛而親近。

הושע ט'י:9 Hosea 9:10

פענבים במדבר מצאתי ישראל כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם הנה באו בעלי פעור וינצרו לבשת ויהיו שקוצים באהבהם:

I found Israel like grapes in the wilderness, I saw your fathers as the first-ripe in the fig-tree at her first season; But so soon as they came to Baal-peor, They separated themselves unto the shameful thing, And became detestable like that which they loved.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

הושע ט, י. ראה באה"ת ויחי ותקצח, א.

21 (יהודה) '會'在祈禱中帶領感恩 (מתניה) '那裡提到瑪他尼雅 (yehodeh)', 也就是把「猶大」的字母讀作動詞。這支持了

把這個名字理解為持續不斷的承認。

Nehemiah 11:17 י"א:י"ז

וּמַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָא בֶּן־זַבְדִּי בֶּן־אַסָּף רֹאשׁ הַתְּחֵלָה יְהוּדָה לְתַפְלָה וּבִקְבֻקָּהּ
מִשְׁנֵה מֵאַחֲרָיו וְעַבְדָּא בֶּן־שְׁמוּעַ בֶּן־גָּלָל בֶּן־[יְדוּתָן] (יְדִיתָן):

and Mattaniah the son of Mica, the son of Zabdi, the son of Asaph, who was the chief to begin the thanksgiving in prayer, and Bakkukiah, the second among his brethren; and Abda the son of Shammua, the son of Galal, the son of Jeduthun.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 2 段

22 כי ראה ה' וגו' כי עתה

利亞（**לאה**）在流便（**ראובן**）出生時所說的話：「因為 **ה'** 看見了我的困苦；如今，我的丈夫就會愛我。」在這節經文中，利亞比拉結（**רחל**）較不受愛戴，因此盼望雅各（**יעקב**）如今會愛她；本篇論述（**מאמר**，maamar）把 **ה'** 的「看見」視為愛的根源。

Genesis 29:32 כ"ט:ל"ב

וַתֵּהָרָא לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה ה' בְּעֵינָי כִּי עָתָה יִרְאֶהבְנִי אִישִׁי:

And Leah conceived, and bore a son, and she called his name Reuben; for she said: 'Because the L-RD hath looked upon my affliction; for now my husband will love me.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית כט, לב. ראה באוה"ת ויחי תתקצח, א.

23 גנבא אפום מחתרתא

關於賊人在地道口這句話的解釋，見該處。

Berakhot 63a ס"ג

KEHOT 註記

ברכות סג, א — ע"פ גי' העין יעקב. וראה במאמרי אדה"א בראשית ע' תצט הביאור.

24 מלכותך מלכות כל עולמים

「祢的王權是萬世的王權，祢的統治權遍及每一代。」本篇論述將每日在《Ashrei》（**אשרי**）中誦念的這節經文，作為默想的主題；這番默想使認知轉化為看見。

Psalms 145:13 י"ג:ל"ה

מְלֻכּוֹתֶךָ מְלֻכּוֹת כָּל־עֲלָמִים וּמִיָּעֲלָמֶיךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר:

Thy kingdom is a kingdom for all ages, And Thy dominion endureth throughout all generations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

25 אלף אלפים ורבו רבבן

但以理（**דניאל**）所見天上法庭的異象：「千千事奉祂，萬萬侍立在祂面前。」此處，這句話代表處於 **ה'** 王權之下的浩大群眾。

Daniel 7:10 י"ז:ל"א

וַהֲרֹא יְדִירֹר נָגַד וְנָפַק מִן־קְדְמוֹתַי אֶלֶף אֲלָפִיו וְשְׁמִשְׁנָה וָרֶבֶב קְדְמוֹתַי יְקוּמוּן דִּינָא יִתְבּ וְסִפְרִין פְּתִיחוּ:

A fiery stream issued And came forth from before him; thousand thousands ministered unto him, And ten thousand

times ten thousand stood before him; The judgment was set, And the books were opened.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דניאל ז, י.

26 יחיד חי העולמים מלך

出自晨間祈禱中的讚美經句。它總結這番默想：**ה'** 是「諸世界的生命」，卻仍是「獨一者」。

Weekday Siddur Chabad, Shacharit, Pesukei Dezimra

סידור חב"ד לימות החול, שחרית, פסוקי דזמרה ב'2

27 Kehot 的註記指出，這些文字見於 Zohar, Miketz 9:136。

Zohar, Miketz 9:136 ט'קל"ו מקץ ט' ספר הזוהר, מלך ט'

28 在《Ein Yaakov》（**עין יעקב**）所載《塔木德》的版本中（Berachos 63a）：「隧道口的小偷呼求慈悲者。」即使小偷也認識 **ה'**，但這種認識並未阻止他，這表明單有認知並不足夠。

Ein Yaakov, Berakhot 9:54 ט"ז:נ"ד

גמ' וכל כך למה לפי שאין עונין במקדש אמן ומנין שאין עונין אמר במקדש שנא' קומו ברכו את ה' אלקיכם מן העולם ועד העולם ואומר ויברכו את שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה. יכול כל הברכות כלן תהא להן תהלה אחת ת"ל ומרומם על כל ברכה ותהלה. על כל ברכה וברכה תן לו תהלה: והתקינו שיהא אדם שואל בשלום חבירו וכו'. מאי ואומר וכי תימא בועז מדעתיה דנפשיה קאמר ת"ש ה' עמך גבור החיל וכי תימא מלאך הוא דקאמר ליה לגדעון ת"ש אל תבו כי זקנה אמן ואומר עת ...

Daat (Public Domain)

29 Kehot 的註記指出，這些文字見於 Psalms 84:3。

Psalms 84:3 ג'ד:פ"ח

נִכְסְפָה וגַּם־קִלְתָּה נַפְשִׁי לְחִצְרוֹת ה' לִבִּי וּבִשְׂרֵי יְרֵנּוּ אֶל־אֱלֹהֵי:

My soul yearneth, yea, even pineth for the courts of the L-RD; my heart and my flesh sing for joy unto the living G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 3 段

30 ואמתות שם יחיד הוא שהוא לבדו הוא

這兩份手稿缺少「『獨一』之名的真正含義，是唯有祂獨自存在」這些字句。

KEHOT 註記

בבזר 414. 633 ליתא.

31 ואמתות שם יחיד . . וענין אחד

這就是「我向亞伯拉罕顯現」的 maamar，本段括號也指向此篇。在那裡，Alter Rebbe 問：為何示瑪祈文說「一」，而不說「獨一」？**ה'** 在其本質中是獨一、獨自存在的；「一」則意指祂在七重天、大地與四方之中為一，而這一切都在其中的 **ה'** 之光面前自我消融。他並將「尊大屬於你，Havayah」解讀為：在祂面前，甚至尊大與威能也自我消融。

KEHOT 註記

ראה לקמן נה, ב. ובמאמרי אדה"א בראשית ע' תק.

32 נכספה וגם כלתה נפשי

詩篇作者渴望聖殿：「我的靈魂渴慕，甚至切慕^ה的院宇。」
這描寫了沉思所孕育的愛。

Psalms 84:3:ג'ג' תהלים פ"ד

נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אליהי:

My soul yearneth, yea, even pineth for the courts of the L-RD; my heart and my flesh sing for joy unto the living G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים פד, ג.

33 מי לי בשמים

「我在天上有誰[除了你以外]呢？在地上，除你以外，我也一無所求。」這表達了渴望依附^ה本身，而非依附世界中的任何事物。

Psalms 73:25:ה'ג' תהלים ע"ג

מי לי בשמים ועמך לא־תפצתי בארץ:

Whom have I in heaven but Thee? And beside Thee I desire none upon earth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים עג, כה.

34 לך ה' הגדולה

大衛在全會眾面前所作的祝福：「^ה（הי）啊，尊大與大能……都屬於你；因為天上地下的一切[都屬於你]。」這句話的意思是，一切世界——物質與靈性世界——的生命力都屬於^ה，並在祂面前處於自我消融的狀態。

I Chronicles 29:11:ט"ז תהלים כ"ט

לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ ה' הַמְּמֹלָכָה וְהַמְּתַנַּשָּׂא לְכָל לְרָאשׁ:

Thine, O L-RD, is the greatness, and the power, and the glory, and the victory, and the majesty; for all that is in the heaven and in the earth is Thine; Thine is the kingdom, O L-RD, and Thou art exalted as head above all.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דה"א כט, יא.

第 4 段

35 בכל לבבך וארז"ל בשני יצריך

「你要全心愛^ה（הויי，Havayah），你的^א。אליך。」其中表示「心」的詞 לבבך (levavcha)，是智者將其解作「以兩種傾向」的根據。

Deuteronomy 6:5:ה' דברים ו'

וְאַהֲבָתָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדֶךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

Berachot 54a:6:ו' ברכות נ"ד

חייב אדם לברך על הרעה קשם שמברך על הטובה, שנאמר: "וְאַהֲבָתָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ" — בשני יצריך, בנצח טוב

ובנצח הרע. "ובכל נפשך" — אפילו הוא נוטל את נפשך. "ובכל מאדך" — בכל ממונה. דבר אחר: "בכל מאדך" — בכל מדה ומדה שהוא מוידך לך הוי מודה לו.

A man is in duty bound to utter a benediction for the bad even as he utters one for the good ; as it is said, "And thou shalt love the L-rd thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might" (Deut. vi. 5) — "with all thy heart," i.e. with thy two impulses, with the good and the evil impulse ; "with all thy soul," i.e. even if He take thy soul; "with all thy might," i.e. with all thy wealth. Another ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים ו, ה. ברכות נד, א.

36 שו"ה האהבה — כי התשובה . . במי שיש בידו

此手稿讀作「因為，回歸者（בעל תשובה，baal teshuvah）的層次並非……」，取代「因為，悔悟回歸並非專指……」；這句位於「在有……的人」之前。

KEHOT 註記

בבוכ 414: כי בחי' בעל תשובה אינה: במי שיש.

37 כי התשובה אינו דוקא במי שיש בידו עבירות ח"ו

ו ה Balak 一段描述了更高層次的悔悟回歸：一種能帶來^ה與^ה的結合、環繞一切世界之光與充滿一切世界之光的結合的回歸；還有更高的回歸，即上方^ה的回歸，這是藉著捨身奉獻以及藉著 Torah 而達到的。這段論述支持了此處的要點：悔悟回歸不只是修補罪過。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת בלק עה, ב. שבת שובה סו, ג. לקו"ש ליקוט אלול תשל"ט הערה 12.

38 צרורה בצרור החיים

ה' אלקיך ואת נפש איכר יקלענה בתוך כף הקלע: 亞比該（אביגיל）祝願大衛（דוד）：願他的靈魂「與^ה一同繫於生命之結中」。此處描述的是靈魂在其源頭、尚未下降之前的狀態。

I Samuel 25:29:כ"ה שמואל א

וַיָּקָם אָדָם לְרִדְפָה וּלְבָקֵשׁ אֶת־נַפְשׁוֹ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנָי צְרוּרָה בְּצִרוֹר חַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אִיכָר יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלַע:

And though man be risen up to pursue thee, and to seek thy soul, yet the soul of my lord shall be bound in the bundle of life with the L-RD thy G-d; and the souls of thine enemies, them shall he sling out, as from the hollow of a sling.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ע"פ שמואל-א כה, כט.

39 שו"ה בהתלבשותה — זמן ומקום

此手稿讀作「空間與時間」，而非「時間與空間」。

KEHOT 註記

בבוכ 414: מקום וזמן.

40 ויצעקו אל ה' בצר להם

這首詩篇描寫從困厄中獲救的人：「他們在困苦中向^ה呼求；祂救他們脫離困境。」其中表示「困苦」的詞 צר

(tzar；亦有「狹窄」之意)，在此成了靈魂在身體中的受限狀態。

Psalms 107:6 ק"ו:ו: תהלים

וַיִּצְעֲקוּ אֲלֵיהֶּ בְּצָרָה לָהֶם מִמְצוּקוֹתֵיהֶם וַיִּצְלָם:

Then they cried unto the L-RD in their trouble, And He delivered them out of their distresses.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קז, ו.

41

צר לו המקום

經文中，從流亡歸來的錫安兒女說：「地方太狹窄，容不下我。」這篇 maamar 借用此語，描述靈魂受拘於身體之中。

Isaiah 49:20 כ"ט:כ"ט ישעיהו

עוֹד יֹאמְרוּ בְּאַזְנוֹתַי בְּנֵי שְׂכֵלְךָ צָר־לִי הַמָּקוֹם גִּשְׁה־לִּי וְאַשְׁבֵּה:

The children of thy bereavement Shall yet say in thine ears:
'The place is too strait for me; Give place to me that I may dwell.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ע"פ ישע"י מט, כ. בבוך 633: צר לי המקום.

42

אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ

示瑪 (שמע, Shema) 的最後一節：「我是 אלקיך，曾領你們出離埃及地的那一位。」埃及 (מצרים, Mitzrayim) 被解讀為狹隘 (מיצר, meitzar)，也就是靈魂由此獲得解脫的受限境地。

Numbers 15:41 מ"א:ו' במדבר

אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים:
אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

I am the L-RD your G-d, who brought you out of the land of Egypt, to be your G-d: I am the L-RD your G-d.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

במדבר טו, מא.

43

שׁו"ה לה' —

此手稿增添了「本身」(mamash, ממש) 一詞，讀作「對『本身的愛』」。

KEHOT 註記

בבוך 414 נוסף: ממש.

44

כיתרון האור הבא מן החשך

《Koheles》(קהלת) 說：「智慧勝過愚昧，正如光明勝過黑暗。」哈西迪思想 (חסידות, Chassidus) 將此解讀為：光明從黑暗中生出時所具有的特殊力量；此處指由靈魂的距離所生的愛。

Ecclesiastes 2:13 ב'י"ג:ק' קהלת

וַרְאִיתִי אֲנִי שֵׁשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה מִן־הַסְּכָלוֹת פִּיתְרוֹן הָאֹר מִן־הַחֹשֶׁךְ:

Then I saw that wisdom excelleth folly, as far as light excelleth darkness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 5 段

במקום שבע"ת

45

拉比阿巴胡 (רבי אבהו)：「בעלי תשובה (悔悟回歸者, baalei teshuvah) 所站之處，完全的義人無法站立。」這篇 maamar 將此歸因於回歸之魂的愛更為強烈。

Berakhot 34b:22-23 ג"ב:כ"ב ברכות

וּפְלִגְאָ דְרַבִּי אֲבָהוּ, דְּאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: מָקוֹם שֶׁבַעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִין — צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִין, שְׁנָאֲמַר: "שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב". "לְרַחוּק" בְּרִישָׁא, וְהִדָּר "לְקְרוֹב". וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר לָהּ: מֵאִי "רַחוּק" — שֶׁהִנֵּה רַחוּק מִדָּבָר עֲבִירָה מַעֲיָרָא. וּמֵאִי "קְרוֹב" — שֶׁהִנֵּה קְרוֹב לְדָבָר עֲבִירָה, וְנִתְרַחַק מִמֶּנּוּ הַשְׁתָּא.

This is at variance with the opinion of R. Abbahu who said : The place which the penitent occupy, the perfectly righteous are unable to occupy ; as it is said, "Peace, peace to him that is far off and to him that is near" — "to him that is far off [from G-d]" first, and then "to him that is near." But R. Johanan can reply : What means "To him that is far off"? To him who was far off from transgression from the first ; and what ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

46

במקום שבע"ת כו'

註釋指出，這句話的出處先前已在 22c 提及；《Torah Ohr》在那裡也引用了它：回歸者的地位更高，「因為黑暗轉化了 [轉化為光明]」；當另一側受到制伏、黑暗轉為光明時，這種轉化所帶來的喜悅，正是 משיח (Moshiach) 來臨的目的。

KEHOT 註記

נסמן לעיל כב, ג.

47

וכדאי בזהר

那段引述了同一句話，說回歸者「以更大的力量將它引來」，並將此解釋為神聖與其對立面之間的爭戰；在這場爭戰中，對立面受到精煉並融入神聖。

KEHOT 註記

ח"א קכט, ב. קצט, ב. ראה לעיל כו, ד. ועוד.

48

דמשכין ליה בחילא יתיר

Zohar (זהר, Chayei Sarah) — Kehot 的註釋所引述的這段文字——說，完全的義人無法站在 בעלי תשובה 所站之處，因為他們「以更強烈的心之渴望和巨大的力量」，使自己親近君王。這篇 maamar 引用此文，解釋為何他們的愛能達到更高之處。

ספר זוהר, חיי שרה 16:121-17:127 ט"ז:קכ"א-י"ז:קכ"ז

Happy are the penitent who in the space of one day, one hour, nay, one second, can draw near to the Holy One, as near as even the truly righteous in the space of many years. Abraham did not reach that high grade until he was old, as already said. So, too, David, of whom it is written, "and King David was old, he came into days" (I Kings 1, 1). But the penitent immediately finds entrance, and is brought close to the Holy One, blessed be He.' R. Jose ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

49 שו"ה ונפש הבהמית — ואתהפכא

這份手稿作「為了轉化」(lehis' hapcha)，而非「並且轉化了」(v' is' hapcha)。

KEHOT 註記

בבוכ 633: להתהפכא.

第 6 段

50 כי ראה ה' בעניי

利亞 (לאה) 在呂便 (ראובן) 出生時說：「因為 (ה') 看見了我的苦楚。」在經文中，她的苦楚是指她不如拉結 (רחל) 蒙愛；這篇 maamar 將其解讀為靈魂因與疏遠而感到的苦澀，而這正是 ה' 「看見」的。

Genesis 29:32 בראשית כ"ט:ל"ב

וַתֵּהָרָא לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה ה' בְּעֵינַי כִּי עָתָה יִרְאֶה־בְּנִי אִישִׁי:

And Leah conceived, and bore a son, and she called his name Reuben; for she said: 'Because the L-RD hath looked upon my affliction; for now my husband will love me.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית כט, לב.

51 וכמים הפנים

「水中映照面容，人心也映照人心。」由下而起的激發 (אתערותא דלתתא, isarusa dilesata) 會引發相應的由上而起的激發 (אתערותא דלעילא, isarusa dileila)，正如映照的面容回應人的面容。

Proverbs 27:19 משלי כ"ז:י"ט

כַּמִּים הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לְבִי־הָאָדָם לָאָדָם:

As in water face answereth to face, So the heart of man to man.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

52 ביום ההוא תקראי לי אישי

אישי談到以色列的未來：「那日，ה'說：你要稱呼[我]為 אישי (Ishi) [我的丈夫]，不再稱呼我為 בעלי (Baali) [我的主人]。」這篇 maamar 將 אישי 解讀為 שלי (eish sheli) [我的火]。

Hosea 2:18 הושע ב'י"ח

וְהָיָה בַּיּוֹם־הַהוּא נֹאמֶה־ה' תִּקְרָאִי אִישִׁי וְלֹא־תִקְרָאִי־לִי עוֹד בְּעָלִי:

And it shall be at that day, saith the L-RD, That thou shalt call Me Ishi, And shalt call Me no more Baali.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

53 ואל אישך תשוקתך

ה'對夏娃 (חוה) 說的話：「你的渴望要歸向你的丈夫。」這篇 maamar 將 אישך (ishech) [你的丈夫] 解讀為靈魂渴望的火焰。

Genesis 3:16 בראשית ג'ט"ז

אֵלֶיָּהּ־אָשָׁה אָמַר ה'רְבָּה אֲרֻכָּה עֲצָבוֹנְךָ וְהִרְבֵּנִי בְּעֲצָב תֵּלְדִי בָנִים וְאֵלֶי־אִישְׁךָ תִּשְׁקָתְךָ וְהוּא יִמְשָׁל־בְּךָ:

Unto the woman He said: 'I will greatly multiply thy pain and thy travail; in pain thou shalt bring forth children; and

thy desire shall be to thy husband, and he shall rule over thee.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ג, טז.

54 「記念我的困苦和漂泊、苦艾與苦膽。」這句話用來表達靈魂的苦澀。

Lamentations 3:19 איכה ג'י"ט

זְכֹר־עֲנִי וּמְרוּדִי לְעֵנָה וְרָאשׁ:

Remember mine affliction and mine anguish, The worm-wood and the gall.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 7 段

55 ראובן שהוא ענין בחי' פ' ראשונה שבק"ש

Or HaTorah 指出，這段話暗示示瑪只是 Shemoneh Esreh 的準備，然而示瑪本身是妥拉的誡命，也是智慧 (חכמה) 與理解 (בינה) 的結合；Shemoneh Esreh 則是美與和諧 (תפארת) 與王權 (מלכות) 的結合。該書又詳加說明：示瑪使智慧與理解結合，以維繫世界而不帶來更新；美與和諧同王權的結合，則帶出新的靈魂。

KEHOT 註記

ראה באוה"ת פ' כי תשא ע' א'תפארת שמכאן משמע דק"ש הוא רק הכנה לשמ"ע, והרי ק"ש מדאורייתא וגם יחוד חו"ב ושמ"ע יחוד ת"ת ומל' ע"ש שמפרש דק"ש הוא יחוד חו"ב בשביל להחיות העולמות בלי התחדשות, אבל יחוד ת"ת ומל' הוא להוליד נשמות חדשות ע"ש בארוכה. וראה גם באוה"ת דברים כרך ה' ע' ב'נג.

56 פ' ראשונה שבק"ש . . . ופ' שני' שבק"ש

註釋在該處論及示瑪的第一段與第二段。

KEHOT 註記

ראה בסה"מ תרל"ג ח"א ע' קמג.

57 ה' שמעתי שמעך יראתי

先知哈巴谷 (חבקוק) 的祈禱：「啊，我聽見了關於你的消息；我便懼怕。」聽聞源自遠方，因而生出敬畏。

Habakkuk 3:2 חבקוק ג'ב'

ה' שִׁמְעָתִי שְׁמִיעֶךָ יְרֵאתִי ה' פִּעֲלֶךָ בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיֵּיהוּ בְּקֶרֶב שָׁנִים תוֹדִיעַ בְּרִנּוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:

O L-RD, I have heard the report of Thee, and am afraid; O L-RD, revive Thy work in the midst of the years, in the midst of the years make it known; In wrath remember compassion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

חבקוק ג, ב. ראה מאמר י' אדה"א בראשית ע' תקמה בפ' הפסוק.

58 מי הוא אשר ערב לבו לגשת

這些話呼應了經文中 ה'談及以色列未來統治者時所說的話：「因為，誰肯以自己的心作保，前來親近我呢？」此處，一個人在親近之前先對自己說這些話，以使自己謙卑。

Jeremiah 30:21 ירמיהו ל'כ"א

וְהָיָה אֲדִירוֹ מִמֶּנּוּ וּמִשְׁלוֹ מִקְרָבוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו וְנִגַּשׁ אֵלַי כִּי מִי הוּא־זֶה עָרַב אֶת־לְבוֹ לְגֶשֶׁת אֵלַי נֹאמֶי־ה'

And their prince shall be of themselves, And their ruler shall proceed from the midst of them; And I will cause him to draw near, and he shall approach unto Me; For who is he that hath pledged his heart To approach unto Me? saith the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

59

וירא העם וינועו

此處文字引自 Exodus 20:18；下方列出相關段落。

Exodus 20:18 שמות כ':י"ח

וַיַּעֲמֵד הָעָם מֵרָחֵק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל־יְהוָה אֱשֵׁרֵשָׁם הָאֱלֹהִים:

And the people stood afar off; but Moses drew near unto the thick darkness where G-d was.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות כ', יח.

60

וירא העם וינועו ויעמדו מרחק

頒賜妥拉時，「百姓看見了，就戰慄，並站在遠處。」他們因懼怕而保持距離，這正是聽聞者的姿態。(Kehot註釋將該節標為20:18；Sefaria將簡短的誡命合計為一節，因此標為20:15。)

Exodus 20:15 שמות כ':ט"ו

וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־יְהוָה וְאֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלֵּפִידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הַהָהָר עֹשֵׂן וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנָּעוּ וַיַּעֲמֻדוּ מֵרָחֵק:

And all the people perceived the thunders, and the lightnings, and the voice of the horn, and the mountain smoking; and when the people saw it, they trembled, and stood afar off.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

61

אם רץ לבך שוב לאחד

註釋引述道：「這種回返（שוב）的層面，是距離的層面；人在其中使自己遠離，並大大降低自己；這也是『左方推拒』的層面，也就是說，他推開自己並極度降低自己，特意站在遠處。」

KEHOT 註記

ספר יצירה פ"א מ"ח. "הענין של בחי' השוב הזה הוא בחי' הריחוק שמתרחק ומשפיל א"ע מאד, והוא בחי' שמאל דוחה דהיינו שמדחה א"ע ומשפיל א"ע ביותר להיות עומד בריחוק מקום דוקא — מאמרי אדה"א בראשית ע' תקד. וראה שם ע' תקמד. וכ"ה באוה"ת ויחי תתשלט, א, אבל בברך 414: שוב כו'.

62

אם רץ לבך שוב לאחד

《Sefer Yetzirah》(ספר יצירה) 教導說：「若你的心奔馳，就回到原處。」它以那些「奔馳而返回」的活物（חיות，chayos）為喻。Chassidus（חסידות）將此應用於靈魂渴慕奔向（רצוא，ratzo）與回返（שוב，shov）的運動。

Sefer Yetzirah 1:8 ספר יצירה א':ח

עשר ספירות בלימה בלום פוך מלדבר ולבך מלהרהר ואם רץ לבך שוב למקום שלכך נאמר והחיות רצוא ושוב. ועל דבר זה נכרת ברית:

Concerning the number ten of the spheres of existence out of nothing keep thy tongue from speaking and thy mind from pondering on it, and if thy mouth urges thee to speak, and thy heart to think about it, return! as it reads: "And the living

creatures ran and returned," (Ezekiel 1, 14) and upon this was the covenant made.

Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain) · Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain)

第 8 段

63

השמרו לכם פן יפתה

出自示瑪祈禱文（שמע，Shema）的第二段：「你們要謹慎，免得你們的心受迷惑。」其中的警告表明，這是敬畏的一段。

Deuteronomy 11:16 דברים י"א:ט"ז

הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסָרְתֶם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם:

Take heed to yourselves, lest your heart be deceived, and ye turn aside, and serve other gods, and worship them;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים י"א, טז.

64

כי שמע ה' כי שנואה אנכי

利亞（לאה）在西緬（שמעון）出生時所說的話：「因為（היי）聽見我遭人厭棄。」經文中的利亞是說，她受到的愛不及拉結（רחל）；本篇 מאמר（maamar，論述）將感到「遭人厭棄」解讀為自覺卑微，而這種自覺卑微，遠處的 ה'也「聽見」。

Genesis 29:33 בראשית כ"ט:ל"ג

וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע ה' כִּי־שְׂנוֹאָה אֲנִי וַיִּמְלִי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן:

And she conceived again, and bore a son; and said: 'Because the L-RD hath heard that I am hated, He hath therefore given me this son also.' And she called his name Simeon.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית כט, לג.

65

נבזה בעיניו נמאס

Kehot 的註記指出，這些文字見於 Psalms 16:4。

Psalms 16:4 תהילים ט"ז:ד

KEHOT 註記

תהלים טז, ד.

66

נבזה בעיניו נמאס

這首詩篇描述誰能居住在 ה'的聖山上。按字面意思，義人是「在他眼中，卑劣之人被視為可鄙」的人；本篇 מאמר則將這句話反向解讀為：一個在自己眼中卑微而受鄙視的人。（Kehot註釋標作16:4；這些字句實見於15:4。）

Psalms 15:4 תהילים ט"ו:ד

נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יְרֵאֵי ה' יִכְבֵּד נִשְׁבַּע לִהְרַע וְלֹא יָמַר:

In whose eyes a vile person is despised, But he honoureth them that fear the L-RD; He that sweareth to his own hurt, and changeth not;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

67 (ובזה יובן . . כלול מאהבה . . וש"פ ויחי)

這段括號文字未見於這些抄本；註記說這是柴馬赫·策德克補入的。

KEHOT 註記

קטע זה ליתא בבזך 414.633.1824 (מאמרי אדה"ז). הוספת הצ"צ.

68 ע"פ אלה מסעי

在90a，解釋曠野行程的maamar說，四十二段行程就是四十二之名：六個情感屬性各自包含七者，因此這個數目由彼此相攝構成。稍後在Masei的另一篇maamar (92b) 提出疑問：為何《示瑪》第一段是愛與慈愛，卻有四十二個字，恰與克制之名的數目相同？答案是，第一段所說「盡你的力量」，意即不受限制的愛，是由下而上的提升，對應四十二之名；第二段則是向下引下，對應七十二之名。

KEHOT 註記

לקר'ת שם צ, א. ובאור"ת שם.

69 ע"פ ויחי

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

צ"ע לאידה מאמר הכוונה.

70 ילוה אישי אלי

利亞在利未（לוי）出生時所說的話：「這一次，我的丈夫必與我連結（ילוה，ylaveh），因為我為他生了三個兒子。」她盼望雅各（יעקב）如今會與她相連；利未這個名字源自這個詞，在此代表連結與合一。

בראשית כ"ט:ל"ד Genesis 29:34

ותמר עוד ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילוה אישי אלי כִּי־לִדְתִי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָּנִים עָלַי־בֶּן קְרָא־שְׁמוֹ לֵוִי:

And she conceived again, and bore a son; and said: 'Now this time will my husband be joined unto me, because I have borne him three sons.' Therefore was his name called Levi.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית כט, לד.

71 ימינא ושמאלא ובינייהו כלה

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

פיוט אומר לשבחין (זמירות ליל שבת).

72 שמאלו תחת לראשי

那位被解作以色列會眾的女子，論到被解作 ה' 的愛人時說：「他的左手在我頭下，他的右手擁抱我。」本篇 מאמר 將左手解作因謙卑而推開，從而使頭抬起；右手則解作引人親近。

Song of Songs 2:6 שיר השירים ב' ו' 6

שְׂמָאלוֹ תַּחַת לְרָאשֵׁי וַיְמִינוֹ תַּחְבֵּקֵנִי:

Let his left hand be under my head, And his right hand embrace me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 9 段

73 נשלח נמשלה התורה למים

該處說明，妥拉被比作水，具有隱藏的泉源這一層面，無法被掌握；也具有河流這一層面，公開流淌並分成許多支流，使每個人都能依自己的能力領受妥拉。

KEHOT 註記

ראה לעיל יז, ד.

74 נמשלה התורה למים שיורדים ממקום גבוה

塔木德問，為什麼妥拉的話語被比作水；回答是：水離開高處，流向低處，妥拉也只留在謙卑的人身上。此處的意象是妥拉本身從其崇高的根源下降到物質事物之中。

Taanit 7a:15-16 תענית ז' א' ט"ו-ט"ז

ואמר רבי חנינא בר אידי: למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב: "הוי כל צמא לכו למים", לומר לך: מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. ואמר רבי אושעיא: למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו: במים, ובין, ובקלב. דכתיב: "הוי כל צמא לכו למים", וקתיב: "לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וקלב", לומר לך: מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

75 מי יעלה בהר ה'

大衛（דוד）的詩篇問道：「誰能登上 ה' 的山，誰能站在祂的聖所？」這個問題表達了一個人覺得自己無法憑自身力量上升的心境。

Psalms 24:3 תהילים כ"ד:ג

מִי־יַעֲלֶה בְּהַר־ה' וּמִי־יָקֻם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ:

Who shall ascend into the mountain of the L-RD? And who shall stand in His holy place?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים כד, ג.

第 11 段

76 אך הנה כל ג' בחי'

註記在此指向關於這三個層面的內容。

KEHOT 註記

ראה אור"ת פי יתרו ע' תתקצא.

77 מכלל שהיא עדיין אינה כלולה ומיוחדת

註記在此指向這項推論：渴慕表明靈魂尚未融入並合一。

KEHOT 註記

ראה באור"ת ויקרא כרך א ע' רכג.

78 (בשמים . . כלא ממש חשיבי)

該括號在此處的位置與印行本 Torah Ohr 相同。

KEHOT 註記

קטע זה נמצא כאן גם באור"ת ויחי תשלט, ב. אבל בבזך 414.633.1824 (מאמרי אדה"ז) נמצא לקמן קודם תי' "והן הן בחינות". בבזך 633 הקטע: ועד"ז שאר הבחי' . . ממש הסוכ"ע: נרשם בצד הגליון — בכת"י הסופר עצמו — אבל באור"ת כרך ו תשלט, ב כמו בהנדפס.

79 אבל בחי' יהודה שהוא בחי' הודאה

註記在此指向猶大作為承認這一層面的內容。

KEHOT 註記

ראה לקו"ש חל"ה ע' 196 הערה 36.

第 12 段

80 בלחש ובחשאי

該篇 maamar 《Haazinu》的第四節末尾解釋：第一套石版是在雷霍與閃電中頒給的，源自顯現的世界；反聖潔的勢力可以從這個世界汲取力量，因此第一套石版未能長存。第二套石版則是在「靜默」（בחשאי，bechashai）中頒給的，源自內在之心、隱藏的世界；另一側對那裡全無把持。

KEHOT 註記

ע' מענין בחשאי בלקו"ת בד"ה האזינו הראשון ספ"ד.

81 שכדי להיות בחי' זו שהוא בחי' יהודה . . כאילו הוא לנוכח

該處引述此處開頭的一段文字，並加上註解：「也就是說，這種自我消融要在他的心中真實存在，彷彿王、萬王之王、**קב"ה**（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」），確實親自站在他面前。」

KEHOT 註記

קטע מכאן מובא באוה"ת פ' שמות כרך ה ע' ג'נה עם הגהות ושם מוסיף:
"ר"ל שיהי' הביטול במוחו באמת כאלו המלך מ"ה הקב"ה הוא לנוכח ממשי".

82 שו"ה כאילו — יודוך אחיך

這份手稿在此處增添了「也就是說」（dehaynu）一語。

KEHOT 註記

בבזך 633 נוסף: דהיינו.

83 ראובן שמעון ולוי

《Or HaTorah》在該處解釋，流便、西緬和利未「就是示瑪與Emes VeYatziv」。

KEHOT 註記

באוה"ת חנוכה כרך ה תתקלח, ב מבאר "שהן ק"ש אמת ויציב".

84 (ובמנחה . . קודם התפלה)

手稿633也有這段關於下午禱告與晚間禱告的補充，但沒有放在括號內；手稿1824則將它放在較後處，接在「這就是『起始嵌入終末』的意思；明理者自能領會」之後。

KEHOT 註記

וכ"ה בבזך 633 ובלי מוסגר. באוה"ת בראשית כרך ו תתשלט, ב. אבל בבזך 1824 נמצא קטע זה לקמן אחר תי' "וזה ענין נעוץ תחלתן בסופן והמ"י".

85 נעוץ תחלתן בסופן

《Sefer Yetzirah》（ספר יצירה）論及十個屬性（ספירות，Sefiros）時說：「它們的終端嵌入其開端，它們的開端嵌入其終端。」本篇將此句應用於祈禱的次序：其中最高的層次在末尾顯露。

ספר יצירה א' 7:1 Sefer Yetzirah 1:7

עשר ספירות בלי מה נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כשלהבת קשורה בגחלת שאדון יחיד ואין לו שני ולפני אחד מה אתה סופר:

The decade of existence out of nothing has its end linked to its beginning and its beginning linked to its end, just as the

flame is wedded to the live coal; because the L-rd is one and there is not a second one, and before one what wilt thou count?

Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain) • Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain)

86 וע' במ"א ע"פ ולשרקה

該處解釋「並把他的驢駒繫在佳美的葡萄樹（soreikah）上」：葡萄藤（gefen）一詞的每個母音都是三點母音，因此葡萄藤代表三點母音，對應三位先祖；而soreikah代表舒魯克，其三個點與三點母音相同，但排列為上下相疊。人若藉著這三個「點」而熱切親近，便處於稱作三點母音的狀態。

KEHOT 註記

ראה לקמן מז, א.

87 אם לא שויתי ודוממתי

「我確已使自己的心靈安定、沉寂，像斷了奶的孩子在母親身旁。」大衛（דוד）的寂然，是超越愛與敬畏（אהבה，ahavah v'yirah）的自我消融（ביטול，bittul）。

Psalms 131:2 תהלים קל"א:ב

אם-לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:

Surely I have stilled and quieted my soul; Like a weaned child with his mother; My soul is with me like a weaned child.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קלא, ב.

88 ואחר האש קול דממה דקה . . תמן קאתי מלכא

在何烈，**ה'**（Havayah）顯現：「**ה'**（אליהו）向先知以利亞顯現：「寂靜高於火；火是愛的象徵。」

I Kings 19:12 מלכים א' י"ט:י"ב

ואחר תרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה:

and after the earthquake a fire; but the L-RD was not in the fire; and after the fire a still small voice.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Tikkunei Zohar, Tikkun 5 תקו"ז תיקון 5

KEHOT 註記

מלכים-א יט, יב. ת"ז תי' ה.

89 תמן קאתי מלכא

《Tikkunei Zohar》（תיקוני זוהר）在其序言中說，當以色列民進行站立祈禱（עמידה，Amidah）時，天使會垂下翅膀，使人聽不見任何聲音，「因為那裡有微細而寂靜的聲音……因為君王在那裡降臨」；君王並非在風中、震動或火中來臨，而是在微細而寂靜的聲音中來臨。（Kehot 的註釋列為 Tikkun 5；Sefaria 所載該 Tikkun 的文本缺少這些字句，而這些字句見於此處。）

Tikkunei Zohar 3b:2 תקוני זוהר ג' ב:ב-ג'

... קלא, דתמן קול דממה דקה (מ"א יט יב), קדש הקדשים דאיהו בעמידה, בגין דתמן קאתא מלכא. דהא ברות גדולה וברעש ובאש, דאשתמעון בהון גדפי חיוון לא אתא מלכא, אלא בקול דממה דקה, דאיהו בטר רות רעש אש, ואיהו רביעא לון, ועליהו אמר הקדקאל (א ד), וארא והנה רות סערה באה מן הצפון, ענן גדול, ואש מתלקחת, הא

ת"ז בהקדמה.

אינון תלת, דרכיבין בהון תלת אתנון הו"ה, קול דממה דקה דא י' מן
הוה"י, ואיהי י' מן אדנ"י, תמן קא אתא מלכא ...

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

90 (וע' במ"א . . ביטול ממש)

從「另見他處」到「真正的自我消融」的整段括號文字，在
手稿中缺失。

KEHOT 註記

בכת"י ליתא.

第 13 段

91 ידך בעורף אויבך

出自雅各 (יעקב) 對猶大 (יהודה) 的祝福：「你的手要落在
仇敵的後頸上。」這篇 maamar 將仇敵解作世俗的需求，而
這些需求只在「後頸」處理。

בראשית מ"ט:ח/Genesis 49:8

יהודה אתה יודוך אחיך נדך בערף אויבך ישמתיו לך בני אביך:

Judah, thee shall thy brethren praise; Thy hand shall be on
the neck of thine enemies; Thy father' s sons shall bow
down before thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

92 כמאן דשדי בתר כתפי'

Tanya 解釋神聖一方的「背面」(achorayim)：這就像一個
人不情願地把某物給予敵人；他轉過臉不看敵人，因而把東西
拋到肩後給他。本篇 maamar 用這個意象來說明如何應對
世俗需要，而不把自己的面容轉向它們。

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים 22:5 Tanya, Likkutei Amarim
כ"ב:ה'

אכל הסטרא אחרא והטומאה - היא תועבת ה' אשר שנא, ואינו
משפיע לה חיות מפנימית הרצון וקפצו האמיתי אשר חפץ בה חס
ושלום, כי אם, כמאן דשדי בתר כתפיו לשונאן שלא ברצונו, רק כדי
להעניש את הרשעים, וליתן שכר טוב לצדיקים דאכפניו לסטרא
אחרא; וזה נקרא בחינת "אחוריים" דרצון העליון ברוח-הוא.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ראה תניא פכ"ב.

93 (בחי' פנים . . וכאלו כפאו וכו')

這段解釋「面容」與「後頸」的括號文字，在手稿中缺失。

KEHOT 註記

בכת"י ליתא. ונמצא באוה"ת ויחי תתשמ, א.

94 וכאלו כפאו וכו'

那裡的「彷彿受邪魔驅使」一語，是指出於義務而行的身體
行為，並非為了尋求其中的快感。這篇 maamar 借用這種說
法，形容人不情願地處理世俗需求。

נדרים כ' Nedarim 20b

KEHOT 註記

ע"פ לשון הגמ' נדרים כ, ב.

95 א"ת ידך אלא יודיך

Kehot 對這些文字所列的出處指引 (註記見下方)。

KEHOT 註記

96

א"ת ידך אלא יודיך

Tikkunei Zohar (תיקוני זהר) 在其引言中，將經文「你展開
你的手」(ידך, yadecha) 解作：「不要讀作 יוד
(yadecha)，而要讀作 יודיך (yudecha)」，即「你的幾個
(yud) 字母」；這些字母是神聖之名的字母。這篇 maamar
將同一種讀法應用於雅各祝福中的「你的手」。

Tikkunei Zohar 7b:2' ב:ב' תקוני הזהר ז'

ועוד ר'א נקודי צריה לאחורא עליהו, פתח בחושבן אותיותיו איהו
יו"ד, וכתוב (תהלים קמה טז) פתח את ידך ומשביע לכל חי רצון,
ואקמוהו אל תקרי ידך אלא יודיך, ואינון י"י מן יאהדונה"י, ובאן
אמר מתפתחין ברקיעא דאיהו פתח, ואיהו מפתח כליל אהדונה"ה שית
אתנון באמצע י"י, ותרינו יודין עם רקיע דאיהו ו' סליק לחושבן יהו"ה.

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

97

וירא ישראל את היד הגדולה

分海之後：「以色列看見了 ה' 在埃及所施展的大能之手。」
「手」是祂伸展而下、達至最低之處的力量。

שמות י"ד:31/Exodus 14:31

וירא ישראל אתיהיז הגדלה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם אתיה'
ויאמינו בה' ובמשה עבדו:

And Israel saw the great work which the L-RD did upon the
Egyptians, and the people feared the L-RD; and they believed
in the L-RD, and in His servant Moses.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות יד, לא.

第 14 段

98 לפי שהוא בחי' הודאה וביטול בבחי' סוכ"ע

Or HaTorah 在該處提出疑問：既然承認是對自己無法領會
之事所作的承認，怎麼能稱為猶大？請參見該處。

KEHOT 註記

באוה"ת סדור ע' רנא הקשה איך זה נקי יהודה דההודאה היא כשאינו משיגו
ע"ש.

99

גם חשך לא יחשיך וכחשיכה כאורה

「即使黑暗，對你也不是黑暗；黑夜如白晝般發光，黑暗如
同光明。」在環繞一切世界之光 (סובב כל עלמין, sovev kol
almin) 面前，物質與靈性的黑暗和光明是平等的。

תהילים קל"ט:12/Psalms 139:12

גם־חשך לא־יחשיך ממך ולילה כיום נאיר כחשיכה כאורה:

Even the darkness is not too dark for Thee, But the night
shineth as the day; The darkness is even as the light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

100

כולם בחכמה עשית

詩篇作者讚頌創造：「הוי' (Havayah) 啊，你的作為何其
多！你以智慧造了這一切。」這篇 maamar 將其解讀為：即
使智慧，在 ה' 面前，也只是「造作」。

תהילים ק"ד:24/Psalms 104:24

מה־רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנ־נך:

How manifold are Thy works, O L-RD! In wisdom hast Thou made them all; The earth is full of Thy creatures.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קד, כד.

第 15 段

101 אך עיקר הגורם לכל . . כי הנה ההשתחוואה

這份手稿作如下讀法：「但俯身下拜的本質乃是引下的層面，這也就是十八祝福禱文中俯身禮拜的意義」，其中沒有「猶大，你」和「你的兄弟必稱謝你」這些字句。

KEHOT 註記

בבוכ 633: אך עיקר השתחוואה הוא בחי' המשכה וזהו ענין ההשתחוואה: שבשמו"ע.

102 (ע' ר"פ . . ליל)

手稿中缺少了提及 Vayeshev 篇開頭的括號。

KEHOT 註記

בכת"י ובאזה"ת ויחי תתשמ, ב (שנדפס מגוכתי"ק הצ"צ קודם הדפסת התו"א) ליתא.

103 כרחם אב על בנים

「父親怎樣憐憫兒女， הוי' (Havayah) 也怎樣憐憫敬畏祂的人。」憐憫是父親的特質，因此，行憐憫之事的人就是「你父親的兒子們」。

Psalms 103:13 תהילים ק"ג: יי"ג

כרחם אב על־בנים רחם ה' עלי־ראיו:

Like as a father hath compassion upon his children, So hath the L-RD compassion upon them that fear Him. .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

104 רוח שפלים

הי'與心靈破碎、謙卑的人同住，「使卑微者的靈得以甦醒」。這篇 maamar 用這句話來指慈善與施捨，使窮人得以振作。

Isaiah 57:15 ישעיהו נ"ז: ט"ו

כי כה אֶמַר רַם וְנִשְׂא שֶׁכֶן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מִרוֹם וְקָדוֹשׁ אֲשַׁכֵּן וְאַתָּה דָּכָא וּשְׁפִלִירוֹת לְהַחְיֹת רוּחַ שְׁפִלִים וּלְהַחְיֹת לֵב בְּדָכָאִים:

For thus saith the High and Lofty One That inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, With him also that is of a contrite and humble spirit, To revive the spirit of the humble, And to revive the heart of the contrite ones.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

105 דאורייתא מחכמה נפקת

KEHOT 的註釋指出，關於「妥拉從智慧 (חכמה, Chochmah) 而出」這句話，可見於《the Zohar》(זהר) 此處。既然智慧被稱為「父親」，妥拉便是「你的父親」。

Zohar II, 121a זח"ב קכא,

KEHOT 註記

זח"ב קכא, א.

106 שמע בני מוסר אביך

「我兒，要聽從你父親的訓誨，不可離棄你母親的教導。」

這裡將父親的訓誨解作書寫妥拉。

Proverbs 1:8 משלי א': ח: 8

שְׁמַע בְּנִי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל־תַּעַשׂ תּוֹרַת אִמְךָ:

Hear, my son, the instruction of thy father, And forsake not the teaching of thy mother;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

משלי א, ח.

107 מוסר אביך זו תושב"כ

根據 Kehot 的註釋，《Iggeres HaKodesh》(אגרת הקודש) 29 將「你父親的訓誨」解作書寫妥拉，是以《the Zohar》這段經文為據。

Zohar II, 276b זח"ב רעו, בב276

KEHOT 註記

אגה"ק סי' כ"ט ע"פ זח"ב רעו, ב.

108 ישתחוּ לך בני אביך

雅各 (יעקב) 對猶大 (יהודה) 祝福的結尾：「你父親的兒子們要向你下拜。」這篇 maamar 將「下拜」解作引下，並將「兒子們」解作研讀妥拉、行善的人。

Genesis 49:8 בראשית מ"ט: ח: 8

יְהוּדָה אֹתָהּ יוֹדוּךָ אֲחִיךָ יָדָךְ בְּעֶרְףְּ אֵלֶיךָ יִשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנֵי אָבִיךָ:

Judah, thee shall thy brethren praise; Thy hand shall be on the neck of thine enemies; Thy father's sons shall bow down before thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית מט, ח.

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain); Daat (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain); Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain); Kehot Publication Society (CC-BY-NC).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/vayechi/1/

為尊崇.....而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok